

БҮРЯТ УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соедэй орган

№ 180 (9627)

1961 оной августын 1, вторник

Сэн 2 мүнгөн

БҮХИ СОВЕТ АРАДТАЯА ХАМТА ОРДЕНТО БҮРЯТ ОРОНОЙМНАЙ АЖАЛШАД СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОМУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ПРОГРАММЫН ПРОЕКТИЕ ПОЛИТИЧЕСКЭ БОЛОН АЖАЛАЙ ТУЙЛАЙ ЕХЭ ДЭБЖЭЛТЫН ОРШОН БАЙДАЛДА УГТАБА, ФАБРИКА, ЗАВОДУУДА, КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДА—ХАА ХААНАГҮЙ МИТИНГ, СУГЛААНУУД ҮРГЭН ОЛОННИТЭ ЗОНОЙ ХАБААЛГАЛТАЙГААР БОЛОЖО ЭХИЛЭЭ.

ХҮДЭЛМЭРИШЭД, КОЛХОЗНИГУУД, ИНТЕЛЛИГЕНТИНЭР ТҮҮХЭТЭ ЭНЭ ДОКУМЕНТТЭЙ ТАНИЛСАХА ЗУУРАА, ЭХЭ ОРОНОЙНГОО АША ТУҮҮҮД УЛАМ ЭРШЭМТЭЙГЭЭР АЖАЛЛАХА, АМЖАЛТАА БҮРИ АРЬБАДХАХА БАЙНАНАА МЭДҮҮЛНЭ, ШЭНЭ УЯЛГАНУУДЫЕ АБАНА.

ПРОЕКТ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ПРОГРАММА*)

Социалистическэ Республикунуудай Союзун хүүлээрн дэлхэйн социализмын системын мандаһаниннь арадуудай алишые талаараа бэдээ дүтэ болохо түүхэтэ хүгжэлтын эхин мүн. Хүгжүүлээрн ахадүүгэй бүлэ соо ангин хөмөлүгү болохотой хамта нацануудай хоорондохин угы болохосоо. Социализмын хани барисаа-рүсэлдэ ороһон арадуудай соёл культурын хал-лүгжээтэй хамта үндэнэ яһатанай соёл куль-турондоо харилсан улам ехээр баяжадаг, социа-листическэ обществен хүндэ хамаатай интерна-ционал шэнжэ шанар эршэтэйгээр эмхидэн бүридэдэг. Хүгжэйн социализмын хани барисаата нүхсэлдэ-дэ арай арадуудай ахадүүгэй бата нэгэдэл ба харил-тооһон орон бүхэнэй национальна эгээл дээдэ-дэ тулада бүрин харюусадаг гэжэ эдэнэй бодото-д гэршэлэн харуулаа. Пролетарска интерна-ционализмын үндэнөөр дэлхэйн социалистическэ си-стем бата нэгэдэлые бэхжүүлэхэ гэжэ энээндэ ха-тй бүхн гүрэнүүдэй саашаада амжалта туйлаха-шугай эрхэ нүхсэл болоно.

Социалистическэ системэ зарим тэды бэрхшээл-ые дабаха баатай болоно. Эдэн гол түлээ юун-дэ гаранаб гэхэдэ, энэ системэдэ ородог олонхи-д урданэ экономическа талаараа дундуурхан,-шые бага хүгжэлтэй байһан юм. Тэршэлэн-дэ хархис хүснүүд социализм байгуулаха хэрэг-лэн болохоор наад ушаруулые хүснэ.

Социализм байгуулаха үдэлэ ангин тэмсэл үгы-дототгүй гэхэн Лениний нургаалай тон зүб байһа-на Советскэ Союзай болон арадай демократин-уудай дүй дүршөлөөр тодорон баталагдахай. Социализм амжалттайгаар байгуулжа байһан үдэлэ-дототгүй оронуд дотор бадарһан ангин тэмсэ-лүгжэлтын нитэ шэгэлэ социализм хүснүүдэй-дэ, харша ангинуудай үлэгдэлэй эсэргүүсэл-дэ дабаха ябадала хүргэнэ. Гэбшье наад-дэ шугуд хүгжэнэгүй. Дотоодын болон га-рыа байдала ямар нэгэн хубилалтын болохо-ор ангин тэмсэл зарим үдэлөө хурсадажашы-е. Тимһэнэ арадай байгуулалтые хүсгүй бол-дэ, социализмын оронудай ахадүүгэй бүлэе эб-дототгүй болохо гэхэн нэгдэлхэе орёогой дотоодын,-дототгүй хархис хүснүүдэй хорто ябуулгануу-д соонь усадханы тулада саг үргэлжэ нэрм-дэ байха хэрэгтэй.

Социализм оронудай бата нэгэдэлдэ эсэргүүгээр-дототгүй хархис этэгээдүүдэй, дотоодын хархис

хүснүүдэй хог үлэгдэлэй хэрэглэдэг политическэ, үзэл-сурталай гол зэбсэгын национализм болоно. Нацио-нализмын ба национальна холо бодолгүй ябадалай үзэгдэлүүд социализм байгуулалтын тогтохотой хамта-зүндөө үгы болоходоггүй. Национализм ёһоной бүдүүл-г болд, урданэ байһан национальна хөмөрөөнэй үлэгдэлүүд социализм дэбжэлтэдэ эгээл удаан саг-соо, эрид нэтрүүгээр, хэрэгтэ шэрүүнээр, мэхэтэй башатайгаар эсэргүүсэжэ магадгүй.

Интернационализмын, социалистическэ патриотиз-мын үзэл бодолоор, национализм болон шовинизмын ямаршые үзэгдэлүүдтэ эбсэжгүй байхаар ажалла-дые хүмүүжүүлэхэ гэжэ тон шухала уялгамнай боло-но гэжэ коммунистууд тоолодог. Национализм бол-бол социализмын хани барисаата нүхсэлэй хамтын хэрэгтэ хохидол ушаруулааг, нэн түрүүн ямар орон-до үзэгдэнэб, тэрэл оронойнгоо арадта хоро хүргэдэг юм. Юуб гэхэдэ, тэрэ орон социалистическэ лагерь-аа тусгаар амараа байхаада удаанаар хүгжэдэг, дэлхэйн социалистическэ системын аша тунһе хэрэг-лэхэ аргагүй байдаг, национализмын эрмэлзэлтэе им-периализм гүрэнүүдэй уг зорилгодоо хэрэглэхэ нэгдэ-лхэе дэмжэн дэбжэгдэг. Хэлбэришгүй сэхэ шууд тэмсэл ябуулагдадаггүй газартал национализм бул-жа болохо байна. Марксистско-ленинскэ интернаци-оналистическэ политика, буржуазна национализмын, шовинизмын үлэгдэлүүдтэ усадханы тула хэгдэ-дэг эрид шанга тэмсэл социализмын хани барисаата нүхсэлэе улам саашадан бэхжүүлэхэ шухала арга-олгоно. Коммунистууд национализмда, национальна талаараа хара амыа хараха ябадала эсэргүүсэн тэм-сэхэдэ мүн лэ олонингын үндэнэ яһанай мэдэрэлдэ-тон анхаралтайгаар ходоодо хандадаг.

Дэлхэйн социалистическэ системэ капитализмтай-мүрсэхэдөө шиндэхэ илалта туйлаха замаар бата-найдамтай дабшана. Промышленна болон хүдөө ажа-хын үйлдэбэрин нитэ хэмжээний талаар дэлхэйн капиталистическэ системэ бүри нааяр булжа гара-ха байна. Эб найрамдалай, демократин болон социа-лизмын аша тунһе хархис, олонингын хүгжэлтэдэ дэлхэйн социалистическэ системын үзүүлдэг нүлөөн-улам ехэ болохоор.

Европа болон Азин үргэн нэлэнхы тала дайдаа-эрхэ сүлөөтэ арадуудай баатар габьяата ажалаар бодхоогдожо байгаа шэнэ дэлхэйн агуухэ ордон шэ-нэ обществен түхэл шэнжэнэ, бүхн хүн түрэлтэнэй-ерээдүйн болоно.

IV. Дэлхэйн капитализмын кризис

Имперализм хосорон халажа байһан үдэлөө-дэ. Капитализм үндэнэ нууриһаа эхилдэ-дэ хүртээрөө: экономическа болон гүрэнэй-хубилалтан, политика болон үзэл сурталын зай-лалт үмхирэн халажа байһай. Хүн түрэлтэнэй-дототгүй олонхинь зонхилжо байһан засаг түрээ-сэ социализм бусалтагүйгөөр алдаа. Хүн түрэлтэнэй-дототгүй хүгжэлтын гол удхые, гол шэгэлые, гол-дототгүй үлэгдэлэй дэлхэйн социалистическэ системэ-дототгүй, мүн империализмда эсэргүү, общест-вен социализм ёһоор шэнэдхэн хубилгахын түлөө тэм-сэл хүснүүд тодорхойлодог болохотой.

Дэлхэйн нэгэдэхэ дайн, Октябрийн революци капи-тализмын нитэ кризистэ эхи табһан байгаа. Дэл-хэйн хоёрдох дайнай, мүн Европын, Азин хэдэ хэ-дэ оронудта болоһон социалистическэ революци-дэ үдэлэ капитализмын нитэ кризистэй хоёрдох-дототгүй дэлгэрэ блэй. Мүнөө дэлхэйн капитализм-дэ кризистэй шэнэ, гурбадахы шатада ороо. Энэ-дэ шатын гол шухала илганэ юуб гэхэдэ, кризис-дэ дэлхэйн дайнаа боложо дэлгэрээгүй бшуу.

Шэнэ шэнэ оронудай капитализмнаа таһаран на-таа; социализмтай экономикын талаар мүрсэһэн империализмын хүсэ шадалай улам нуларжа байһа-на; империализмын колонияльна системын бута-на халажа; гүрэнэй-монопольстическэ капитализ-м, милитаризмын хүгжээтэй хамта империализ-мд зүрилдөөнүүдэй хурсадалга; капиталистическэ-экономикын дотоодын байдалай улам бүри тогтуур-дэ болоһон ба үмхирэн доройтоһон ябадал, энэнь империализмын хүснүүдтэ капитализмын дүүрэнээр-нүлжэж шадалаа бүри болижо байһан дээрлээ-дэ (үйлдэбэрин аали удаан ургалта, саг үргэл-жэ болодог кризисүүд, үйлдэбэрин хүснүүдтэе хо-дототгүй хэрэгдэлдэг, ходоол хүдэлмэригүйдэжэ-дототгүй абадал); ажал болон капиталай хоорондо дэл-хэйн тэмсэлэй улам ехэ болоһон ушар; дэлхэйн ха-рхис ажахын зүрилдөөнүүдэй эрид ехээр хурса-далга; политическэ хархис хараа бодол бүхн хэрэгтэ-дэ хэзээнэхиһээ ехээр баримталдаг болоһон ушар, буржуазна сүлөөһөө арасалга, хэдэ хэдэн оронудта-шын, хархис гурим тогтоолог; буржуазин политикын-үзэл бодолой гүн ехэ кризис, — эдэ бүгдэнһөө империализмын нитэ кризис эли тодоор харагдана.

Империализмын шатада гүрэнэй-монопольстическэ-капитализм бүри ехээр хүгжэдэг. Монополинуудай-дэ болоһон, олошорһон ушар финансова зонхилгош-оо ашуулай (олигархин) аша тунһе хархалсан, үргэ-нэ хүгжэдэг капитализм үйлдэбэридэ гүрэнэй зүгһөө-дэ хамаараа ябадала хүргэнэ. Тэрэнэй тулада бур-жуазна гүрэн элдэ янзын хэмжээ-ябуулгануудые бэ-дэдэг, гүрэнэй мэдэлдэ экономикын зарим халбар-иудай ороһон ябадалые хэрэглэдэг. Дэлхэйн дайнуд-дэ экономическа кризисүүд, милитаризм ба полити-ческэ зойлоһон дорбоонууд монополистическэ капи-тализмын гүрэнэй-монопольстическэ капитализм бо-лохо ябадалые бүри түргэдхэнэ байха юм.

*)Урьдхалдэ. Эхининь шолон 30-най номерто)

автоматаар зэбсэглэлгэтэй, эрдэм ухаанай, техникын-бусад ехэ ехэ туйлалтануудтай холбоотой научно-тех-ническэ асар ехэ хубилалтын үдэл хүн түрэлтэн-орожо байһай. Зүгөөр капитализмын үеын үйлдэбэ-ридэхэ харилсаанууд научно-техническэ революци-хэхын аргагүй, даншые наа тулюур байна. Социализм-лэ нимэ революци бөөлүүлжэ, тэрэнэй үршын-обществен аша туһада хэрэглэжэ шадаха байна.

Монополистическэ капиталай эээрхэн зонхилжо-байһан үдэл хэгдэнэ техникескэ дэбжэлтэ хүдэлмэ-ришэн ангида эсэргүүгээр шэглүүлэгдэдэг. Тинхэдэ-шэнэ формонуудые хэрэглэн, монополинууд хүдэлмэ-ришэн ангине бүри хэрэгтэгээр мүлжэдэг, дарладаг. Капитализмын үдэлхи автоматизаци хүдэлмэришэнэй-хюсууг хилэһыень булжаа абадаг — ажалгүйдэлгэ-нүжэрөөдэг, ажабайдалын муудхаада. Техническэ-дэбжэлтэ жэжэ үйлдэбэрилэгшэдые улам олоор нан-дартан үгыруулдэг юм. Техническэ дэбжэлтэе импе-риализм гол түлээ дайн сэрэгтэй зорилгодо хэрэглэдэг. Тэрэ болбол хүн түрэлтэнэй оюун ухаанай туйлалта-нуудые хүн түрэлтэндэ өөртөнэ эсэргүүгээр зориул-даг байна. Империализмын би байгаа үдэл хүн тү-рэлтэн өөрынгөө ерээдүйн түлөө амгалангаар байжа-шадхагүй.

Мүнөө үеын капитализм дэлгүүрэй асуудалые-айхабар ехээр бусайдуулан хурсалдаа. Империализм-энэ асуудалые шиндэхэ хаба шадалгүй, юуб гэхэдэ, ажалшадай эд бараа худалдан абаха арга шадба-ринь үйлдэбэрин ургалтаһаа гэгэдэдэг байһан ушар-тэрэнэй жама ёһонинь болоно. Империализм хадаа-хүгжэлтөөр бага оронудай индустриальна хүгжэлтэдэ-мүн лэ наад ушаруулаа. Дэлхэйн капитализмын дэл-гүүр зарим тэдхэн хүгжөө боложо байһан үйлдэбэ-рин арга боломжонудта орходоо нилээд айортанги-байна. Энэ дэлгүүр тамуужанай болон хизаарлагын-тоо томошгүй олон хаалтануудтай, амыарланги ва-лютно-финансын зононуд боложо таһаранхай. Худал-даа хэдэ дэлгүүрэй түлөө, капиталлаа оруулха оршо-мой, түүхэй эд абадаг газарай түлөө империализмын-лагерьта хатуу шанга зүрилдөөтэй тэмсэл боложо-байна. Капитализмын эээрхэн байдаг газарай эрид-бага болоһон дээрлээ энэ тэмсэл бүри хурсаар дэл-гэрнэ.

Монополистическэ капитал хүүлэй хүүлдэ хэдэ-хэдэн оронудтай арад зоной үдэсые арайхан л гэжэ-хангажа байдаг үйлдэбэрин аргагүй удаанаар хүг-жөөхэ ябадала буржуазна обществен түлхэжэ оруу-лан байна. Үйлдэбэрин хүснүүдэй нилээд ехэ ху-бин ашаглагдангүй байхада, предприятинуудай ха-жуугаар хэдэн миллион ажалгүй хүнүүд ябажа бай-даг. Дэлхэйн дээрэ хэдэн миллион хүн хоохон хүнү-дэй би байтар, хүдөө ажахын үйлдэбэри зориутаар-хизаарлагдана. Хүнүүдэй эдхэ, эдлэхэ юмээр дута-дажа байхадан, империализм тэдээнине дайнда бэл-дэхэ хэрэгтэ хайра гамгүйгөөр гаргашална.

Олохон оронудта капитализм байгуулалтын усад-хагданан ушар, дэлхэйн социалистическэ системын-экономикын хүгжэлтэ, колонияльна системын бута-ран халагта ба хуушан империализм хосорон нан-даралга, эрхэ сүлөөтэй болоһон оронудай экономи-кын колонияльна структурые усадхажа эхилһэн-ушар, эдэ оронуд болон социализмын дэлхэйн хоор-ондо экономическа холбоо барисаанай үргэдхэлгэ-—эдэ бүгдэ дэлхэйн капитализмын ажахын кризис-сые улам гүнзэгүүрүүлнэ.

Гүрэнэй-монопольстическэ капитализм дайнда бэл-дэхэ гэхэн политикые дуудлаагүй ехээр ябуудна. Им-периализмын гүрэнүүд амгалан сагташы туйлай ехэ-зэбсэгтэ хүснүүдые баржа байһаар. Сэрэгтэй гар-шанууд гүрэнэй боджэдүүлэй улам ехэ хубинь-эйдлээр. Империализмын гүрэнүүд милитарис, сэр-гэй-политическэ гүрэнүүд болоно; обществен ажабай-дал дайн сэрэгтэ бэлдэхэ замда оруулагдана.

Монополистическэ буржуазин зарим бүлэгүүдые-баяжуулаха зуураа, милитаризм нацануудай зүдэрэн-муудаха, алба налогуудта хашагдан зобожо бай-һан арадуудай үгырхэ, мүнүнэй үнэ сэнгүй, эд ба-раанай үнэтэй болохо ябадала хүргэнэ. Империализм-хадаа нэгэ үетэнэй наһан соо дэлхэйн худал-даата хоёр дайнай гал руу хүн түрэлтэнине түлхэжэ-оруулан байна. Түрүүшын дайнай үдэл империализм-ууд арга миллион хүнине алаасуулан, хори-миллион хүнине үлгэ налга болгоһон байгаа. Дэл-хэйн хоёрдох дайн таб миллион шахуу хүнэй ами-наа абаашаа. Эдэ дайнай үдэл бүхэлн оронуд-хооһортороо хүйдхэгдэнэ, хэдэн мянгаад город бол-лон хүдөө тохонуд хандаргагданан, олон үетэнэй-ажалаар бүтэгдэнэ баялгууд үгы хэгдэнэ байха-юм. Империализмудай ханаашалжа байгаа шэнэ-дайн хүн түрэлтэнине үзэгдөө дуудлаагүй хохидол-болон эбдэрэл хандаралда оруулаха аюул тохобдуу-ла. Иймэ дайнда бэлдэхэ байһан үдэлшы хэдэн мил-лион хүнүүд зоболон сасалдаа дайрагдана.

Үйлдэбэрилгын хүснүүдые хүгжөөхэ, ажалые ни-тэлэн хамтадаха хэрэгтэ туйлагдаһан дэбжэлтэе-мүнөө үеын капитализм гүрэн монополинуудай аша-туһада хүсэ баримталһанай ашаар зориулна.

Монополистическэ буржуазин олонингын ажабай-далда аша туһагүй яра, үйлдэбэрин хэрэгтэ үрэггүй-дарамта болохотой. Завоудууд болон фабрикануудые-хүлһэншэ директорнууд, инженернууд болон техни-гүүд хүтэлбэрилнэ. Монополистууд хубалза ёһоной-ажайдал эрхилдэг, тинхэдэ өөһэдынгөө зарса-барлагуудтай хамта пролетаринар болон таряша-дай ажалаар байгуулагдаһан национальна дохолой-нилээд ехэ хубинь үбэршэлэн, залгидга байна.

Революциһаа айдаг ушар, социализмын оронудай-амжалтанууд, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түрлэт-болбол салин хүлһэнэй, ажаллаха эрхэ байдалай, со-циальна хангалгын талаар буржуазине зарим тэд-буулта хэһыень баадхана. Зүгөөр худалдажа абаха-юмнэй сэнгэй улам дээшлэнэ, мүнүнэй үнэгүй

болоһон дээрлээ эдэ буултанууд хэдэн олон ушарта-ямаршые туһа хүргэнэгүй. Хүдэлмэришэнэй болон-тэрэнэй булын абадаг салин хүлһэн обществен хүг-жэхэ тума улам ургажа байһаа материална, куль-турно-ажайнуудай эрлэтнүүдхэнь гэгдэнэ. Хүг-жэнги үсөөхэн бүлэг капитализм оронудта-хи зарим тэдэ хангаданги байдал Азин, Африкын болон Латин Америкын арадууд-дай үгытэй ядуу байдал дээрэ тэнсүү адли-бэшээр хэһэн наймаа дээрэ, эхэнэрнүүдэй хэһэн ажа-лые доро хараха, негрүүд болон ерүүл хүдэлмэ-ришэдые хэрэгтэ шэрүүнээр дарлаха, мүн өөһэдын-гөө оронудай ажалшэдые улам ехээр дарлан мүлжэ-хэ ябадал дээрэ тогтожо байдаг юм. «Хүн бүхэн-ажалтай» гэхэн буржуазин номнодог худал хуурма-гүг хүр муу ерото доромжоло байба—туйлай олон-хүнэй ажалгүй, үглөөдөртөө батаар этигэхэ аргагүй-дээрлэһэн хүдэлмэришэн анги саг үргэлжэ зобожо-тулжа байһаар. Хүдэлмэришэн ангин хэдэг эконо-мическа тэмсэлэй зарим тэдэ амжалттай байбашые, капитализмын дэлхэлдэ тэрэнэй эээлдэг байдал-бүхн дээрэ мууджа байһаар.

Таряшадай жэжэ ажахын тогтууртай байһан ту-хай хуурмаг үгэ домогые капитализмын хүгжэлтэ-эсэслэн элхилээ. Монополинууд хүлөө ажахыдашы-ээрхэн зонхилжо байдаг болоо. Хэдэн миллион фер-мернүүд болон таряшад элдүүлжэ байһан газар-һаа намнагдажа, тэдэнэй ажахын тооргоологдожо-байгаад худалдагдана. Жэжэ ажахы юрэ бусын зо-болон сасалдаа орожо, туйлай ехээр хүдэлһэнэй ба-таряшадай хооһо нойтоор ябаһанай үндэнөөр арай-арайхан тогтожо байдаг. Таряшад улам бүри ехэ-болодог налогууд болон үрн шэрин хашалдан доро-зобожо, тулжа байдаг. Аграрна кризисүүд хүдөө-тохонудые улам ехээр үгыруулнэ. Колонияльна-болон дулдыданан оронудтай таряшадта хэмжээ-лэшгүйгүи хэ зоболон сасалан, ядуу байдал туһаа; тэдэнэр хоёр даххар дарлалта доро — помещиүүд-болон монополистическэ буржуазин дарлалта доро-зободо.

Монополинууд гороудуудай жэжэ ажахытай үмсэ-хүнүүдые мүн лэ үгыруулнэ. «Олошорһон хэдэг-үйлдэбэри хандаран халана. Промышленна болон-худалдаа наймаанай жэжэ предприниууд монопо-линуудһаа бүри мүнэн дулдыдадаг юм.

Капиталистическэ обществодо «пролетаринар-дэбхитэй, олон болохо тухай марксийн нургаалай-зубые ажабайдал бүрин баталаа. Революциноно-ёһоор үйлдэбэрин хэрэгсэлнүүдые нийтэн зөөри бол-гохо гү, али тэдэние бүхн арадай баялг болгохо-ноо ондоогоор зөөрине гартаа абаха холын хараата-арга боложо эдлэл зөөринөө халагданан олонинг-дэ үгы юм.

Капитализмын нэгэ адли бэшээр хүгжэдэг ябадал-гүрэнүүдэй хоорондоо хүснүүдэй хубаарилгые ху-билгана, тэдэнэй хоорондох зүрилдөөнүүдые хурса-дхана. Империализмын экономическа, хүлээрнэй-политическэ болон сэрэгтэй хүсэ шадалай центр Ев-ропоһоо США-да нүүжэ эрээ. Америкын монополи-стическэ капитал сэрэгтэй аша олозоор, буу эбсэгт-яаралтайгаар бүтэжэ баяжаад, түүхэй эд абадаг-гол газарнуудые, худалдаа хэдэ дэлгүүрнүүдые, ка-питал оруулаха шэнэ газарнуудые булмтаран эзэм-дээ, нюуса дада колонияльна импери байгуулаа, дэлхэй дээрхэй эгээл томо мүлжэн дарлалга болоо. Америкын империализм эрхэ сүлөө болон демокра-тигаар халха хээд, үнэндөө хизааргүй ехэ эрхэтэй-байха хархис гуримые, үмхирэн халаһан монархине-дэмжэн, демократическэ, революциноно эрид хуби-лалтануудта эсэргүүгээр тэмсэн, бээ даанхай бай-далай түлөө тэмсэдэг арадуудта эсэргүү эээрхэг тү-римхэй ябуулга хэжэ, дэлхэйн жандармын үүргэ-дүүргэнэ.

США-гэй монополистическэ буржуазин — уласхоо-рондын хархис этэгээдүүдэй гол түшнэг тулгууринь-болохотой. Энэ буржуазин капитализм «кабаргын» үүргэ өөртөө дааж абаа. США-гэй финансова томо-баяшуул империализмудай «нангин нүхсэл» бү-рилдүүлэн байгуулна, сэрэгтэй эээрхэг түримхэй бү-лэгдэлнүүдые эмхидхэнэ. Америкын сэрэгүүд, сэр-гэй базанууд капитализм дэлхэй эгээл шухала газар-нуудта байрланхай.

Зүгөөр дэлхэй эээрхэн зонхилжо байха гэдэг США-гэй империализмын шунахай ханаашалгын бүтээх-гүй байһыень ажабайдал элишлэн харуулна. Соци-алистическэ болон национально-сүлөөрэлгын революци-нуудай гаталжа ябаһан замые империализм хажа-шадха хабагүй байба. Атомна буу зэбсэгтэй талаар-онсо эрхэтэй байха гэхэн Америкын империализмын-ханаашалганууд буруу нүрөө. Капитализмын дэлхэйн-экономическа, финансова болон сэрэгтэй гол хүснине-зандаа үлэбшье, США-гэй монополинууд капитализмын дэлхэйн экономикодо туйлагдаһан хэмжээ-тэрэ хэбэрнэй үлөөжыи шадлаагүй. США—капита-лизмын эгээл хүсэтэй гүрэн — өөрынгөө эгээл дээдэ-туйлдаа хүрөөд, барагдан хосорхо үдөөр ороо. Импе-риализмын хүсэ хэтэй байһан гүрэнүүд — Великобрит-ани, Франци, Германи болон Япон урдаһангаа мэдэ-жэ хүшэ шадалые алданхай.

Мүнөө үеын дэлхэйн гол зүрилдөөн — социализм-ба империализмын хоорондох зүрилдөөн — капита-лизмын дэлхэй таһара удара татажа байһан гүн гүн-зэгы ехэ зүрилдөөнүүдые зайсуулаггүй. США-гэй зон-хилго доро байгуулагдаһан сэрэгтэй эээрхэг түримхэй-бүлэгдэлнүүд халдаг гэгэдэл кризистэ ороно. «Нэгдэ-дэл» ба дэлгүүрэй асуудалые нуларуулаха гэхэн уриа-лозунг доро бин болодог уласхоорондын гүрэнэй-монопольстическэ эмхидэлүүд үнэндөө дэлхэйн капита-лизмын дэлгүүрдые дахин хубааха шэнэ формонууд-эрид хурса хөмөрөө болон зүрилдөөнүүдэй гуламта-нууд болоно.

(Урьдхалын 2-гохи нурта)

Советскэ Союзай Коммунистическэ партияи ПРОГРАММА

(Үргэлжлэл)

Империализмын гол ехэ гүрэнүүдэй хоорондох ирилдөөн улам гүнзгэргэн. Дэлхэйн хоёрдохи дайнда диндлээн империалис гүрэнүүдэй экономиккы хэргэн бодхоолог империалистнуудай хоорондо болодог урдилдөөн ба зүрилдөөнүүдэй хуушан уулзууруудыг хэргээх, шэнгээлүүд бии болгохо ябадалда хүрэнэ. Англо-американска, американо-француска, франко-германска, американо-германска, англо-германска, японо-американска, мүн бусад зүрилдөөнүүд илангаяа хурсадажа байна. Империализмын лагерьта шэнэ зүрилдөөнүүд зайлашагүй гарахыг, гүнгэргэхыг байха.

Америкын монополинүүд, Англидахи болон Францидахи тэдэнэй союзнигууд Баруун Германиин империализмын дахин бии бололгодо шюса далдаггүйгөөр туйлаха. Баруун Германиин империализм үнөөгөө абаха, булимтарха зорилгонуудыг убай нэнгэргүйгөөр номноно, социалис гүрэнүүдтэ, Европийн бусад оронуудта эсэргүү дай бэлдэнэ. Бүхы арадуудай эб найрамдалда, аюулгүй байдалда аюул тохёолдуулжа болохо булимтархы хүсэлтэй аюулда гуламта Европийн тэг дунда дахин бии боложо байна. Азийн арадуудта, нэн түрүүн социалис гүрэнүүдтэ аюул тохёолдуулжа болохо үшөө нэгэ аймшагтай гуламта — Японой милитаризмыг Америкын монополинүүд Алас Дурна зүгтэ хэргэн бодхоожо байна.

Багахан бүлэг империалис гүрэнүүдэй хүсэл эрмэлзлэнь бусад оронуудай хүсэл эрмэлзлэлтэй, бүхы арадуудай хүсэл эрмэлзлэлтэй зохилдон тааралдахагүй. Империализмын гүрэнүүд биир национальна талаараа бээ дааһан оронуудыг, тэршэлэн эрхэ сүлөөтэй болохын түлөө тэмсэжэ байгаа оронуудыс эбэсхэгүй ехэ хэмороон илган холодуулна.

Мүнөө үеын капитализм бүхы хүн түрэлтэнэй амин шухала эрилтэнүүдтэ, тэрэнэй түрүү хүсэл эрмэлзлэлтэ тон харша юм. Хүнийс хүнэй мүлжэн дарладаг ябадал, шовинизмын болон расизмын үзэл бодолтой, моральна талаараа доройтоһон, хэн нэгэнэй бэрхэшээлэе өөрнгөн хара хубида хэрэглэлтэн, элшнэ абалтын, гэмтэ ябадалай нүжэршлэлтэн капитализм хадаа обществен, гэр бүлнэ, хүнийс захбайруулан хандаадаг байна.

Буржуазна байгуулалта хадаа сүлөөтэ байдал, тэгш эрхэ ба аха дүүгэй харилсаатай байха гэһэн хүнэй хорхойтомо уриа лозунгинуудтайгаар анхан бии болоо бөлэй. Гэбшээ буржуази элэ лозунгинуудаа феодал ноёд найдые түрижэ гаргахын, засагаа гартаа абаһын тулалда хэрэглэлтэн байгаа. Тэгш эрхэтэй байхын орондо социалиска ба экономикаска талаараа адли бэшэ эрхэтэй байлгын асар ехэ шэнэ илгаа бии болоһон байна. Буржуазна обществендо аха дүү ёһонтой харилсаан бэшэ, харин хатуу шанга ангин тэмсэл дэлгэрэнхэй.

Монополистическэ капитал хархис ёһонтой, демократид эсэргүү өөрнгөн гол удхыг бүри элээр харуулжа байна. Имэ капитал урдаһай буржуазно-демократическа эрхэ сүлөө хин хоһоор зарлан соносхохошье наа, тэдэнэ тэсэхээ болонхой. Түүхын хүгжэлтын мүнөөнэй шатада адли тэгш эрхэ ба сүлөө тухай уриа лозунгинуудыг урдаһайдаа алдлар номхохон буржуазид бурхны бэрхэтэй болоо. Уласхоорондын хүдэлмэришнэй хүдэлмэришнэй дэбжэлтэ финансова капиталтай баша мэхээг гаргаха арга боломжынь бага болгоо, тийгээд элшгэ үгээжэ, хүдэлмэришнэй бюрократие мэхэлхэ, урлын лозунгинуудыг хэрэглэхэ мэтээршье финансова капитал революционно элбхи зоригыг хухалжа шадахагүй, империализмда эсэргүүгээр дэлгэрээд, сухарингүйгөөр уржага байгаа хүдэлмэришнэ даража шадахагүй.

Монополистическэ капитал материална гол хэрэгсэлнүүд сүм эзэмдэн абад, политическэ засаг түрээс хэнтэйшье хубаалданагүй, өөрнгөн диктатура — үсөөхөн хүнүүдэй динлэһи олонхын даража байха, обществен капиталистическэ монополинүүдэй

дарлажа байха диктатура тогтоогоо. Империализмын номнолош монополистическэ капитал диктатуре эрхэ сүлөө ба демократи тухай худал хуурмаг лозунгинуудаар далдалдаг, тийгээд империалис гүрэнүүдэ «эрхэ сүлөөтэй дэлхэйн» оронууд гэжэ соносхоод, буржуазна бүлэг зонхилгошодыг али бүхы диктатурын дайсад гэжэ гэжэ нэрлэдэг юм. Тээд үнэнчлөө, империализмын дэлхэйдэхи эрхэ сүлөө гэжэ шэнэ оройдоо гансахан өөһэдынгөөл оронуудай бэшэ, харин монополинүүдэй түмэр хабарта оролог бусад бүхы оронуудай хүдэлмэришнэ ангине, ажалла арад зонин даража гэһэн эрхэ сүлөө болоно бишуу.

Буржуази өөрнгөө хүнгуулийн системэе демократическа шэнжэ шанартай гэлшнүүгээр ехэтэ найрхалда, илангаяа олон партинуудай бии байһы, олон кандидатуудыг дэбжүүлхэ арга боломжын бии байһы найрхалда юм. Бодото байдал дээрнэ харабал, монополистууд олонинтэ зоний дура хүсэлөө мэдүүлхэ арга боломжынь, аша туһаа үнэхөөр, хамгаалуула хүнүүдыг хунгаха эрхынь хайадаг байна. Монополистууд өөһэдынгөө мэдэлдэ айхабтар ехэ хүсэлтэй хэрэгсэлнүүд — капитал, элбэл, радио, кино, телевидение, профсоюзудта, олонинтын бусад организацинуудта элгээгдэдэг өөһэдынгөө туһамаршадые бариха байгааг, олонинтэ зонинс хухуулан тээлмэрдүүлдэг, хунгаһнада өөһэдынгөө кандидатуудыг байдлааг байна. Элбэ янзын буржуазна партинууд эзэрхэн зонхилжо байгаа буржуазин элбэ эсын бүлэгүүдэй туһа хараһнад ехэнхидэ байдаг.

Буржуазин диктатура хадаа хунгаһнадай дура хүсэлэ бүдүүлгээр хайадаг ябадалда мүн лэ харагдадаг. Конституциин ёһоор үгтэһэн эрхээс эдлэжэ, хуулийн зургаануудта өөһэдынгөө аша туһыг хамгаалха нилээд олон хүнүүдыг хунгаха болоходон, буржуази хүнгуулийн системэе убай нэнгэргүйгөөр эбдээд, парламентад орохо ажалнадай түлөөлгөшдэй тоос дуран соогоо хизаарладаг.

Хайагданашье наань, демократическа эрхээс хэрэглэхэ гэжэ олонинтэ ажалнадай оролдохонд, өөһэдынгөө аша туһыг хамгаалхадань, монополинүүдэй эзэрхэн зонхилжо байгаа үлэмжэ эрхэтэй засаг түрээд эсэс табихыг хүсэхэлнэ финансова зонхилгош баяшуул фашизмын гурим тогтоохыг оролдоод, арад зоний зүбхүүрхэлнэ хамгаалха нүүлшын түшгэ болгошо арми, полици, жандармери гэдгүүдтэ найдадаг байна. Германиин, Италийн галзуу муухай фашизмын бутас сонгидошье, фашизмын гурим зарим нэгэн оронуудта үшөөл тогтожо байһаар, бусад оронуудта шэнэ түхэл инзатайгаар нэргэн бодхоогдоноор.

Тимэ болохоолоороо дэлхэйн империалистическэ системэ айхабтар гүнзгэ, хурса зүрилдөөнүүдтэ таһара удара татуулжа байна. Ажал болон капиталай хоорондох зүрилдөөн, аратууд болон монополинүүдэй хоорондох зүрилдөөн, улам ехээр үүдхэгдэжэ байгаа милитаризм, колониализм системн, бутанг халалга, империализмын оронуудай хоорондох зүрилдөөнүүд, залуу национальна гүрэнүүдэй болон колониинуудыг эзэмлэхэ байһан хуушан гүрэнүүдэй хоорондох зүрилдөөнүүд, дэлхэйн социализмын хурдан түргэнөөр урган бэхнэжэ байһан ушар — энэнь эгээл шухала удхатой — эдэ бүгдэ хадаа империализмыг улам бүри хандарган хуларуулна, хосорон үгы болохо замданы тэрэннэ хүргэнэ.

Түүхын зайлашагүй хүгжэлтөөнэ монополистическэ буржуази ядерна зэбсэгээршье өөһэдыгөө абаржа шадахагүй. Хүн түрэлтэн капитализмын бодото удхы шэнжыг мэдэхэ болонхой. Капитализм гэжэ экономикаска эмхи гуримгүй байдалтай, үе үе болоод кризист ородог, сар үргэлжэ ажалгүйдэлгын, олонинтэ зонинс үгырүүлдэг, үйлдбэрлгын хүснүүдыг хэндэшье хэрэггүй дэмь хоһоор үрлэдг байгуулалта, дайнай аюул долоо нүжэрөөдг байгуулалта юм гэжэ хэдэн зуу миллион зон мэдэнэ. Түүхын ёһоор өөрөө хосорон халажа байһан капитализмын системдэ хүн түрэлтэн дуратуй, тэрэнтэй эбэхэшьегүй.

V. Хүдэлмэришэн ангин уласхоорондын революционно хүдэлөөн

Хүдэлмэришэн ангин уласхоорондын революционно хүдэлөөн бүхэ дэлхэйн түлхэтэ илалтануудыг туйлаха. Энэ хүдэлөөн гол туйлаһан дэлхэйн социалистическэ системэ болоно. Иланг социализм өөрнгөө жшээгээр капитализмын оронуудай ажалнадай банал бодолыг революционно болгохо нүлөө үзүүлнэ, империализмын урдаһаа тэмсэхэдэн тэдэни зоригтойгоо, энэ тэмсэлдэ хээ эрхэ байдалынь тон һайн болгожо үгэнэ.

Социализмын илалтыг хангаха ёһотой социалиска хүснүүд капиталистическэ обществен дотор бии боложо, үдэжэ, хүгжэн хатуужана. Уласхоорондын пролетаридад шэнэ отряд — Азийн, Африкын болон Латин Америкын сүлөөршн ба бээ даагаагүй, колониальна оронуудай хүдэлмэришнэй шэнэ хүдэлөөн дэлхэ дээр бии болобо. Марксистско-ленинскэ партинууд байгуулагдажа, урган гараба. Тэдэ партинууд үргэн нитэ ажалшадые хүтэлбэрлэдэг, бүгдэ зонингоо зүгтэ мэдэрэгдэдэг улам хүндтэй национальна хүсэн боложо байна.

Империализмда эсэргүүсэн, хүдэлмэришэн анги дотор байгааг, империализмда туһа хүргэгшэдтэ эсэргүүсэн тэмсэхэдэ, уласхоорондын революционно хүдэлөөн угаа ехэ дүй дүршлэлтэй болоо. Энэ хүдэлөөн үзэл сурталыгтаа талаар улам хатуужаа, угаа нягта хүсэтэй, довтолхы шанга зоригтой болоо. Олон түмэн ажалшадые нэгдүүлдэг профсоюзудай хүдэлөөнэй үүргэ улам ехэ боложо байна.

Ангинуудай хоорондо болодог тулалдаанууд капитализмын оронуудыг сар үргэлжэ хуларуулна. Хүдэлмэришэн анги өөһэдынгөө экономикаска болон политическэ аша туһыг хамгаалан, дайшадыг шанга тэмсэл дэлгэрүүлнэ. Хүдэлмэришэн анги, ажалшад хадаа буржуинарай ангин эзэрхэлдэдэ нэгэнтэ бэшэ аюул тохёолдуулдаг байха юм. Финансова зонхилгош баяшуул өөһэдынгөө засаг түрнэ үлөөхээс оролдон, хүдэлмэришэн ангине, тэрэнэй эхнхүүдыг хүсөөр дараха арга хэрэглэхтээ хамта, тэдэни мэхэлхэ, захбайруулаха гэжэ, национальна талаар, мүн бүхы дэлхэ дээр профсоюзудай хүдэлөөн таһалан бутаргаха гэжэ элбэ арга хэрэглэнэ. Тэдэ зонхилгош баяшуул профсоюзудай, кооперативна болон бусад эхнхүүдэй толгойлошодто элшнэ үгэнэ, промышленность, муниципальна органууд, гүрэнэй аппарат соо өөһэдтэ ашаг олзотой һууринуудыг үгээжэ, хүдэлмэришнэй бюрократие олошоруул-

нада ехэтэ хубилгаба. Мүнөөдөө реформизмын хүсэтэй зандаа байһан оронуудташье хүдэлмэришнэй хүдэлөөн дотор зүүнэй үзэл баримталагшад нилээд олошоржо байна.

Түүхын шэнэ оршон байдалда олохон оронуудай хүдэлмэришэн анги хадаа юрын реформонуудаа холо ехэ удхатой, хүдэлмэришэн ангид, социализмын түлөө тэмсэлэй хүгжэлтэдшье, нацмуудай олонхидтошье тон ехэ удхашанартай хэмжэһүүдэ бэсүүдхынь капитализмын унагаагдаханаа бүри урид буржуазида баадхажа шадаха байна. Хүдэлмэришэн анги болбол үргэн нитэ ажалшадые нагдүүлхэдэ, дэлхэйн шэнэ дай бэлдэхэдэ ябадалаа хорихынь, тус тус газарта дай үүдхэлгэ болуулынь зонхилхы бүлэгүүдыг баадхажа шадаха, экономикаска амгалан зорилгонуудта ашаглан хэрэглэхэ, фашис хархисуудай довтолгодо харюу сохилто үгэхэ, эб найрамдалай, национальна бээ даанхай байдалай, демократическа эрхэ сүлөөгэй бүгдэ национальна программа бэсүүлжэ, арад зоний ажабайдалыг зарим эзгээр найжаруулжа шадаха байна.

Хүдэлмэришэн ангин гол дайсанинь капиталистическэ монополинүүд мүн. Тэдэнэр баһа таряашдай, ремесленнигүүдэй, городской бусад жэжэ үмстэһэй, олонхи алба хаагшад, оюутан интеллигентнэрэй, жэжэ капиталистнуудай, мүн зарим дунда эргын шадалтай капиталистнуудайшье гол дайсанинь болоно.

Хүдэлмэришэн анги хадаа гол сохилтоёо капиталистическэ монополинүүдта эсэргүүсэн зориулан. Нацын зоний бүгдэ олонхын монополинүүдэй эзэрхэг засагыг үгы хээхэс тон хээр хүснэ. Энэнь — финансова зонхилгош баяшуул далралтын урдаһаа хэгдэдэг демократическа бүхы тэмсэлэе монополинүүдта эсэргүү нэгэн ехэ түгэлдэр хүсэн болгожо нэгдүүлхэ арга олгоно.

Пролетариат хадаа монополинүүдэй эзэрхэг засагта эсэргүү тэмсэлэй программыг дэбжүүлхэдэ, өөрнгөө союзнигуудай гансаһы мүнөөнэй бэшэ, мүн хожомой аша туһыг харадаа абаһа. Пролетариат болбол арад зондо эгзэн ашагтай байха үргэн национализацин түлөө, национализацида оройон халбаринуудыг, гүрэнэй бүхы экономикаска ажал-абуулыг парламентын, профсоюзна болон бусад демократическа, түлөөлгөшдэй органуудай зүгтөө хинаһын түлөө тэмснэ. Пролетариат хадаа эрид шууд аграрна реформонуудыг бэсүүлхэ тушаа таряашдай эрилтэнүүдыг дэмжэнэ, «Газар элдүүрилдэг хүнүүдтэ газар үгэхэ» гэһэн уриагай бэсүүлгэдхын түлөө оролдоно.

Пролетариат болбол арад зоний бусад хубитай хамта үргэн ехэ демократин түлөө эрид шангаар тэмснэ. Пролетариат хадаа финансова зонхилгош баяшуул хараа шэлгэлдэ эсэргүү эдбхитэй тэмсэлдэ олонинтэ зонинс элсүүлнэ. Тэдэ зонхилгош баяшуул демократическа эрхэ сүлөөг усадхахаа, парламентын эрхэ засагыг хизаарлахаа, монополинүүдэй табиган этгээдүүдэй өөһэдынь засаг тогтоох зорилгоор конституцие хубилгахаа оролдоно, парламентаризмнаа фашизмын али нэгэн маяг хэлбэридэ орохоёо эрмэлзэнэ.

Энэ тэмсэлэй үдэс бүхы ажалшадтай хүдэлмэришэн ангин холбоо барисаан хатуужана. Хүдэлмэришэн анги өөрнгөө гол союзник болошо таряашадые феодализмын үлгэдлүүдтэ эсэргүү, монополинүүдэй эзэрхэлдэ эсэргүү тэмсэлдэ нягтаруулан жагсаана. Үргэн нитэ алба хаагшад, тэршэлэн интеллигентин нилээд хубинь хүдэлмэришэн ангин союзнигынь боложо байна. Ушарын капитализм тэдэни пролетариарай байдала хүртээр доошнь оруулна, тийн нитын ажабайдалда хубилалта хэгдэхэ ёһотой гэжэ тэдэ мэдэрдэг болоно.

Монополинүүдта эсэргүү нитэ демократическа тэмсэл социалистическэ революцие холо болгоно бэшэ, харин ойртуулна гэшэ. Демократин түлөө тэмсэл хадаа социализмын түлөө тэмсэлэй гол шухала хубинь мүн. Демократическа тэмсэлэй гүн ехэ байха тутам, олонинтэ зон политическэ ушар ёһоо бүри найнаар мэдэгдэ болоно, бодото эрхэ сүлөөгэй, энхэ баян байдалай замыг иматгал социализм олгоно гэжэ тэдэндэ улам эли болоно. Энэ тэмсэлэйн үдэс баруунай социализмын, реформизмын бүтэһгүй хоохон бололнууд нүнэн таража, социалистическэ революциин политическэ арми байгуулагдана.

Социалистическэ революцинууд, империализмда харша националь-сүлөөрэлгын революцинууд, арад демократическа революцинууд, таряашадай үргэн ехэ хүдэлөөн, фашис ба бусад хэрэгсэ шүүрүүн гурим байгуулалтануудыг унагааһын түлөө олонинтэ арад зоний хэдэг тэмсэл, национальна далралтада эсэргүү бүгдэ демократическа хүдэлөөн — эдэ бүгдэ хадаа капитализмыг хуларуулан халгадаг дэлхэйн революционно нэгэ хүсэн боложо нэгдэхэ байна.

Орон бүхэнэй пролетаридад революци дэлхэйн социалистическэ революциин нэгэн хубинь байха зуураа, тус оройной хүдэлмэришэн ангин, олон түмэн арад зоний хүсөөр хэгдэдэг. Революци захтайгай ёһоор болодоггүй. Революцие арад зондо газар тээһээ баадхажа болохогүй юм. Революци хадаа капитализмын доторой ба уласхоорондын тон ехэ зүрилдөөнүүд бии болодог. Иланг пролетариат өөрнгөө туйлаһан илалтыг хуларуулахагүй гэжэ наа, ондоо тээхи арада баалалтын ёһоор эол олгожо шадахагүй байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти болбол марксистско-ленинскэ бусад партинуудтай хамта бүхы дэлхэйн арадуудыг нягтар жагсаһынь уриаха, дотоолынгоо бүхы хүснүүдыг элсүүлхэ, ябуулгата эдбхитэйгээр бэсүүлхэ, дэлхэйн социалистическэ системын хүсэ шадалаа түшгэлэн, революци хээхэ үндын болоһон алиһы оройной арадай хэрэгтэ империалистнуудай хамааралыг уридшалан болуулахагүй, али тэрэ хамааралдань эрид шанга харюу үгэхэ, тийгээжэ контрреволюцие империалистнуудай баадхан дэлгэрүүлдэг ябадал болуулаха гэшэ өөрнмий интернациональна уялга мүн гэжэ тоолоно. Хэрбээ ажалшад өөһэдынгөө оройной национальна талаараа бээ даанхай байдалыг аршалан хамгаалха зуураа, өөһэдынгөө газар дээрхи харин сэрэгтэй базануудыг усадхаха, эзэрхэг түрмхэй сэрэгтэй бүлгэлдүүлхэдэ гараха хэрэг туйладаг байгаа наа, контрреволюцие газар тээһээ баалалтар дэлгэрүүлхэ ябадал болуулахыг бэлэн болохо байна.

Гүрэнүүдэй хоорондо заатагүй дайнай хэгдэхэдэ революци болодог гэжэ коммунистууд хээхэлшье тоолодоггүй байгаа, тоолоношьегүй. Социалистическэ

революци заабол дайн сэрэгтэй холбоотой бэшэ. Империалистнуудай үүдхэн дэлхэйн хоёр дахь социалистическэ революцинуудаар дүүрхэн байбэ революцинууд дайнуудгүйгөөршье хэгдэжэ болоно. Хүдэлмэришэн ангин агууехэ уг зорилго дэлхэйн дайнгүйгээр бэсүүлгэдэжэ болохо болоно. Тийхын тулада мүнөө хээхэ хээхэнэйхнээ зохид эрхэ байдал бии болонхой.

Хүдэлмэришэн анги, тэрэнэй түрүү отряд бол марксистско-ленинскэ партинууд буржуазин пролетаридад гарта засаг түрын амгалан аргагшад дайнгүйгээр орохо ябадал бэсүүлбэр гэжэ тоолоно. Энэ арга боломжыг хүсэндэнь гөө наа, хүдэлмэришэн ангин, бүхы арадай аша наа, мүн оройной нитэ национальна аша таараха юм.

Арад зоний олонхидто түшгэлэн, капиталисттай, помещикуудтэй эбсэлгэ хэдэг политикаһаа аша шададаггүй оппортунист этгээдүүдтэ эрид шарюу үгэхэ зуураа, хүдэлмэришэн анги бол арада харша хархис этгээдүүдыг динлэхэ, помещик дотор олонхине батаар туйлажа, парламэ буржуинарай ангин аша туһада алба хэдэг аша илэ ажалша зондо алба хэдэг эзбэг болгохо, помещента гадуур үргэн нитэ тэмсэл дэлгэрү хархис хүснүүдэй эсэргүүсэлтыг дараха, социалистическэ революци амгалан ёһоор бэсүүлгын шарюу үгэхэ бии болгохо аргатай юм. Эдэ бүгдэ империалистическэ томо капиталда эсэргүүтээр, хис хүснүүдтэ эсэргүүтээр, социальна гүн хээр монополинүүд түлөө, эб найрамдалай, социализмын лөө хүдэлмэришлэй, олон түмэн таряашадай, олон дунда шадалтай зоний хэдэг ангин тэмсэ үргэн эсээр, таһалгаряагүйгээр хүгжөөхэ арга туйлагдаха байна.

Хэрбээ арадуудта эсэргүүтээр мүлжэгшэ андай хүсэ хэрэглэхэ наань, социализмда амгалан аргаар орохо арга боломжыг харадаа абаха шу. Эзэрхэлшэ ангинууд засаг түршөө найн дура буулаагүй гэжэ ленинизм хургана, энэниин түдү дүршл батална. Имэ эрхэ байдалда а тэмсэлэй түхэл маягуудынь, шанга нутань пролетаридаһыг байл болохогүй, харин тон олонхын зоний хүсэл зоригто эсэргүүтээр хархис бүлэгү түлөө хээхэ эсэргүүсэлтын хүснүүдтэ, социальнүлөө тэмсэлэй али нэгэн шатада эдэ бүлэгүүдтэ сэр хэрэглэхэ ябадалһаа болохо байна. Социалистическэ оройной нэгэн бодото арга боломжонь оройн дотор түүхын толорхой эрхэ байдалһаа болоно.

Маркс, Лениней уридшалан мэдэлнэй ёһоор, оронуудта буржуазин үйлдбэрлгын гол хархис нүүдлэ худалдаа наань, харин тэрэннэнь пролетаридад «худалдажа абаа» наань, буржуазида ол байжа болохо. Социализмын хүснүүдэй улам илэжэн ехэ боложо, хүдэлмэришнэй хүдэлөөнэй бээжэ, капитализмын байдалай муудан хуладажа бөөлүлэ зарим оронуудта нимэ ушар тохёолдожы гадгүй.

Хүдэлмэришэн анги, тэрэнэй парти тэмсэлэй формонуудыг — амгалан ба амгаланбэшэ, парламентскабшэ формонуудыг али эрхэ хэрэглэхэ шададаг болооб, тэмсэлэй нэгэ форм хөгдөөрнэ хэр түргэн, габ гэнтэ хэлтхэгээр бэлэн наб, тэрэннээл революциин илалтын түлөө хүдэлмэришэн ангин хэдэг тэмсэлэй амгалантэ дунда юм. Социалистическэ революциин бүхы оронууд баатай гол хуулида ёһонуудай адли нитэ байхамта, түүхын ёһоор бии болонхой үндэнэ ялан онсо илгаанууд, уг заншалууд олон янзын бэлэнэнь революциин ябасын тусгаар нүхээсэлүүдтэ саг түрээд пролетаридад ондо ондоо түхэл маягаар, ондо ондоо темпгүйгээр эрхэ тусгаар нүүдлэ бии болгоно. Тийгээхэ пролетаридад түрын түлөө тэмсэлэй хүгжэлтэдэ хээ хэдэн отдор шэлжэн оролгын шатанууд байха маяг байха ёһотойшье болоно, мүн социализм то байгаа обществен политическэ эмхи олон янзы агтай байха болоно. Гэбшээ капитализмнаа элиизмда ямаршье маягтайгаар ороо наа, энэнь илэ революциин ашаар бэсүүлгэдэхэ юм. Шэнэ, гүрэнэй засагай түхэл маягыг социализм байгуулхэ хэдэ ондо ондоо байбашье, тэдэнэй гол нэгэл — бодото демократи, ажалшадтай демократическэ пролетаридад диктатура байха юм.

Бүгдэ арадай, бүгдэ национальна гү, али нуудһаа гадуур хүсэл зоригтой лозунгинуудаар лагадаг эгзэн демократическы буржуазин политика хадаа үйлдбэрлгын хэрэгсэлнүүдтэ энгэй талис үмсын байдаг ушарһаа бодото дээрээ буржуазин диктатура, бишыхан бүлэг капиталистнуудтэ һөө ажалшадтай тон олонхине мүлжэгшэга эзбэг байһаараа заатагүй үлэнэ. Буржуа өөрнгөө гүрэнэй ангин шанартай байһыг дайнаа, харин хүдэлмэришэн анги ямаршье партиин шанартай байдагыг далдалдаггүй юм.

Пролетаридад диктатура эгзэн олонхын үсөөнине дарах диктатура мүн; энэ диктатура мүлжэгшэдтэ эсэргүүтээр, арадуудыг болон яһатанин далраллада эсэргүүтээр, хүнийс мүлжэхэ али бүхы ябадалыг усадхалда зорилданхай. Пролетаридад диктатура иматгал хүдэлмэришэн ангин аша туһыг харадаг бэшэ, мүн али бүхы арад түмэнэй аша туһыг харадаг; пролетариат диктатурын гол удхын хүсэ хэрэглэхэ буржуазин зоёхон байгуулга, ангигүй, шэнэ обществен гуулга, тэрэ обществен туйлалтануудыг социализм дайсалһаа хамгаалга мүн.

Хүдэлмэришэн ангин бүхэдэлхэйн-түүхэтэ бэсүүлгэдэхэ шухала эрхэ нүхээсэлнэ тэрэнэй нүүдхэй бутаргалыг зайсуулан дабаха хэрэг. Ябуулгата нэгэн жэгдэр жагсажа хэдэг нягт дэлтэй хүдэлмэришэн ангин үмэнэ империа ямаршье бата хэрэм тогтожо торожо шадахаг Коммунистическэ партинууд эб найрамдалай ажалшад ажабайдал найжаруулахын түлөө, демократическа эрхэ сүлөө хамгаалан үргэдхилөө тэмсэлһээ гадна, мүн засаг түрнэ эзлэн түлөө, социалистическэ обществен байгуулын тэмсэлдэ социал-демократическа партинуудай харилсаатай байхаа оролдоно.

Тийгээхэ хамта, коммунистууд үзэл боломлар социал-демократизмын баримталад хархылынь, баруунай оппортунист бодото ябуушүүмжэлнэ, хүдэлмэришэн ангин заншлаа социалис эрилтэнүүдтэ арасан, буржуазин сээс оройон баруунай социал-демократическа шадые элшэлнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ПРОГРАММА

Коммунистическэ партинууд — дэлхэйн революци-
н хүдлөөнэй түрүү оярд мүн. Тэдэнэр марксизм-
ленинзм баг хүсэтэй байдагые, науучна коммуни-
зм агуу нангин суртал нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхээ
мүн энэ сурталыс бодото дээрнэ өөһэднэгөө
мүнхэ аргатай байһанин баримталан харуулаа.
Союорондын коммунистическэ хүдлөөн мүнөө ай-
мар хүсэтэй болоо, тэрэниин хархис бузарнуудай
нэмэл ямаршыс хүсэнүүд диллэж шадахагүй юм.
Коммунистическэ хүдлөөн хадаа оппортунистиче-
скэ мэдэб янзын хэлбэринүүдэй урдаһаа эсэргүүсэн
дэлгэр тэмсэл соогуур хүгжэжэ, батажажа байна.
Мүнхэ эрхэ байдалда коммунистическэ хүдлөөн
хүн гол аюулын буржуазин нүлөөгэй охин болог-
чонизм, баруунай оппортунизм мүн. Общест-
веннэ ангийн тэмсэлэй хүгжэлтын гэсэн шэнэ эрхэ
нэмэл хараадаа абаха шухала гэднэ хоохон бо-
нуудаар марксизмда урбаһанаа дадалан, реви-
зионистууд бодото дээрэ коммунистическэ хүдлөөн-
буржуазна реформизмын үзэл бодолыс тарааха
нэ дүүргэнэ. Тэдэнэр марксизм-ленинизмнээ рево-
люцион гол удхынь хаяха гэжэ, социализмын хэ-
дэлгэрэлтэй хүдлэмэришн ангийн, ажалшан аралай
нм найдабарине бага болгохо гэжэ, империализм-
н урдаһаа тэмсэхэднэ хүдлэмэришлэе, ажалша-
н эсэргүүтэй болгохо гэжэ, эдэхиинэ нуларуулаа
н оролдон. Ревизионистууд социалистическэ ре-
волюци, пролетариатай диктатурын түүхтэй ёһоор
хүдлэж хэрэгтэй байһы, марксистско-ленинскэ пар-
тийн хүдлэмэришлэе үүргыс арасна, пролетарска ин-
тернационализмын үндэһе нууриин нуларуулаа, на-
ционализм руу хулжан ороно. Ревизионизмын үзэл бо-
нынь Югославин коммунистуудай союзай про-
лама дотор гэжэ тодор элэрэн харагдаа.

Мүнхэ аюул гэхэдэ, үндэһе баримтагүй нургаал
нмхон таһаранги суртал мүн. Эдэ хадаа револю-
цион теорие зохиохо ёһоор хүгжөөлгэдэ эбэсхгүй
нмхон байдаг, үргэн нийтэ зонһоо коммунистуудай
орон таһарха аюула абааһаа, коммунистуу-
д эдэхи гаргангүй миин хүлээгэд нууа абадалда
нмхон үзэггүй, али революционн тэмсэлдэ хэтэрхы зүү-
н үзэл баримталха ябадал руу түлхидэг, хубилжа
нмхон оршон байдалыс зүбөөр сэгнэхэднэ, шэнээр
нмхон болоһон арга боломжонуудыс хүдлэмэришн ан-
гийн бүхы демократическа хүсэнүүдэй аша туһада

хэрэглэхэднэ коммунистуудта наад хэдэг. Үндэһе
баримтагүй нургаалда, зонһоо таһаранги сурталда
эсэргүү тэмсэлыс саг үргэлжэ хэжэ байгаагүй наа,
эдэнэр тус тус партинуудай хүгжэлтын али нэгэн
шатада эгээл ехэ аюулын баһал болохо болохо юм.
Ревизионизмын, үндэһе баримтагүй нургаалда, зон-
һоо таһаранги сурталда урдаһаа, мүн ленинизмдэ ур-
бадаг али бүхы урбагшалай урдаһаа эсэргүүсэн, эбэс-
хгүй шангаар тэмсэхэ ябадал уласхоорондын хү-
длэмэришлэе хүдлөөнэй нэгдэлыс саашадан бэ-
хижүүлхэ, социализмын лагерие батадхаа шухала
нүхсэл болоно гэжэ Советскэ Союзай Коммунисти-
ческэ парти баримтална.

Коммунистическэ партинууд бээ даанхай байдаг,
өөһөднөгөө оронуудай тодорхой байдалыс хараадаа
абажа, политикаа зохиодоог юм. Тэдэ партинууд
өөһөд хоорондохы харилсаануудаа адли тэгшэ эрхын;
пролетарска интернационализмын гол ёһонуудай үн-
дэһөөр байгуулдаг. Тэдэ партинууд ажалай уласхоор-
ондын нэгэн бүхэли армийн шухала хубинь мүн ту-
ладаа, өөөһөднөгөө ябуулгануудыс хайн дураараа,
ушар ёһоо мэдэжэ хоорондоо зүбшэн холбожо бэ-
дүүлэг. Империализмда эсэргүү, эб найрамдалай, де-
мократин болон социализмын түлөө тэмсэлэй нийтэ
зорилгонуудта хамаатай аха дүү партинуудай хамтаа-
раа зохиоһон сэгнэлтэ, тобишолонудыс, мүн комму-
нистическэ партинуудай уласхоорондын зүблөөнүүд
дээрэ баталгадан Декларацие болон Мэдүүлгэ
нарин нягтаар баримталан сахиа хэрэгэ өөрынгөө
интернациональна уялга гэжэ Советскэ Союзай Ко-
мунистическэ парти бүхы коммунистическэ партинууд-
тал адляар тоолоно.

Марксизм-ленинизмын гол ёһонуудай үндэһе нуури
дээрэ жагсаһан уласхоорондын коммунистическэ хү-
длөөнэй нэгдэлыс, пролетарска интернационализмыс
эрид шууд хамгаалха, энэ нэгдэл нуларуулаа боло-
моор ямар-нэгэн ябуулгануудыс гаргуулахгүй гэжэ
национальна бээ даанхай байдалай түлөө, демокра-
тин болон эб найрамдалай түлөө, социалистическэ
революциин зорилгонуудыс амжалттайгаар шийдхэ-
хын түлөө, социализм, коммунизм байгуулахын түлөө
тэмсэлэй илахала заатагүй шухала эрхэ нүхсэл мүн.
Бүхы оронуудай коммунистуудай агууһе армийн
зэргүүлэй бата нэгдэлыс, нягта жагсаалыс КПСС
саашадаһыс батадхан бэхижүүлхэ байна.

VI. Национально-сүлөөрэлгын хүдлөөн

Дэлхэй дээрэ мүнөө национально-сүлөөрэлгын ре-
волюциунд эхээр дэлгэржэ байна. Империализм
нмхон арадуудай национальна бээ даанхай байда-
н эрхэ сүлөөс ханан даража, тэдэ арадуудыс коло-
нияс бооголшолгын хэрэгтэй шэрүүн ашалан зобо-
нооруулаа байгаа наань, социализмын бии боло-
һон дарлагдан арадуудай сүлөөрэлгын үе са-
нгийн эрхыс гэршлэлэн харуулаа. Национально-
сүлөөрэлгын революциунд хүртэ хүсэн колониаль-
н системэс хаман хаяна, империализмын байгуулаа
нмхон нуаруулаа. Урдын колониуудай болон колони-
н оронуудай нуурида бээ даанхай залуу гүрэн-
н бии болоо, бии болохоныс байна. Тэдэ гүрэнүүд
арадууд хүгжэлтынгөө шэнэ үедэ ороно. Эдэ ара-
дууд шэнэ байдал зохиогшод, уласхоорондын полити-
кэ эдэхиэтэйгээр хабаадалсагшад боложо, импе-
риализмыс бутта сохио революционн хүсэн боложо
нмхон хүгжэбэ.

Дэлхэй тэмсэл үшөөл дүүрээдүй. Колонито байдалай
нмхон таһа сохин хаяжа байгаа арадууд сүлөөрэл-
гын ондо ондоо шатануудта хүрөөд ябана. Тэдэнэй
нмхон национальна гүрэнүүдэй байгуулаа, эконо-
мическа талаараа бээ даанхай байхаа, политическэ
талаараа дульданданг бээ байдалаа батадхааа
нмхон. Формальна талаараа бээ даанхай болобо-
хон харин бодото дээрэ политическэ болон экономи-
кай талаараа харин монополинуудай мэдэлдэ бай-
н оронуудай арадууд империализмын урдаһаа, им-
периализм түхэлтэй хархис байгуулалтануудай урдаһаа
нмхон үзүүсэн тэмсэнэ. Колонито байдалай бооголшолгын
нмхон үшөө бутта сохиогүй арадуудыс харин бо-
лоһондой урдаһаа баатарлигаар тэмсэнэ.

Бээ даанхай залуу гүрэнүүд, мүн бээ даагаагүй
нмхон империализм гүрэнүүдэй системэдэ, мүн со-
циализм гүрэнүүдэй системэдэ оронгуй. Зүгөөр
нмхон тон олонхын дэлхэйн капиталистическэ ажа-
нмхон тусгаар нуури эзэлдэгшэ наа, тэрэ системнээ
нмхон ушөөр шадаагүй байһаар. Энэ хадаа капи-
талистическэ монополинуудта үшөөл дарлуулжа мул-
тлэжэ байһан дэлхэйн нэгэ хубинь болоно. Эконо-
мическа талаараа империализмда мэдэлтэй байдагаа
нмхон улаагүй сагтаа, эдэ оронууд «дэлхэйн хүдөө де-
спотизм» үүргэ дүүргэхэ, колониальна шахуу дарлал-
нмхон дор үлэхэ байна.

Дэлхэйн социализмын системын бии байһан, импе-
риализмын нулархан ушар национальна талаараа үн-
нмхон хүгжэхэ, хэдэн зуун жэлэйнгээ гээгдэлыс, үгэрэл
нмхон усадхаа, экономическа талаараа бээ даан-
хай байдал туйлаха арга боломжо сүлөөрлэн оронууд
арадуудта олгоно.

Колониализмын үлэгдэлнүүдэс усадхаа, импери-
ализмын эзэрхэлгын гол үндэһыс үгы хэхэ, харин мо-
нополинуудыс зайсуулан түрхэхэ, национальна про-
дукшенност байгуулха, феодаальна ёһо гуримуудыс
нмхон үлэгдэлнүүдэс зайсуулха, бүхы таряашадай
баатарлигтайгаар, тэдэнэй аша туһада эрид шууд
ушарда хубиллалтануудыс хэхэ, эб найрамдалда дура-
н бээ даанхай гадаадын политика бэлүүлхэ, ний-
нмхон ажабайдалыс демократическа болгохо, политиче-
скэ талаараа бээ даанхай байдалаа бэхижүүлхэ
нмхон партинуудай урда табигдана. Бүгдэ на-
циональна зорилгонуудай шийдхэгдэхыс нацийн пат-
ристическа болон түрүү бүхы хүсэнүүд эрмэлзэн орол-
тоно, тинэ энэ хадаа тэдэ хүсэнүүдэс нэгдүүлхэ үн-
нмхон нуури болоно.

Империализмда эсэргүү политика бэлүүлэгдэ пат-
ристическа хүсэнүүдэс, демократическа хүсэнүүдэс
нмхон эхээр нэгдүүлэн тэмсэл наа, харин капитал
нмхон тархиха байна. Феодаальна байгуулалта имгалт бу-
дэ демократическа хүдлөөнэй шангаар довтолгоо
нмхон халаха. Имгалт гүн ехэ аграрна хубилла-
нмхон таряашадай үргэн ехэ хүдлөөн хадаа үйлд-
нмхон хүсэнүүдэй хүгжэлтыс наатуулдаг дунда
нмхон үлэгдэлнүүдэс хаман хаяжа шадаха, Ази,
Африкын, Латин Америкын арадуудай үмэнэ шан-
нмхон табигдаад байгаа эдэ хоолой асуудалыс шийд-
нмхон шадаа юм. Демократическа эрхэ сүлөөтэй бо-
лоһон, гүрэнөө хүтэлбэрилгэдэ эдэхиэтэйгээр хабаа-
ладаг арал лэ политическэ бээ даанхай байдалаа
батадхаа шадаа юм.

Национальна буржуази болбол уг изагуураараа
хоёр янзын шэнжэтэй байдаг. Мүнөөнэй эрхэ байдал-
да империализм гүрэнүүдтэй холбоогүй колониальна,
мүн урдын колониальна ба бээ даагаагүй оронуудта-
н буржуази хадаа империализмда эсэргүү, феода-
лизмда эсэргүү революциин гол зорилгонуудыс бээ-
лүүлхэ гэднэ бодото хүсэлтэй. Тиймэ болохоороо
национальна буржуазин түрүү шанартай үүргэнэ, бу-
гдэз национальна шухала зорилгонуудыс шийдхэгдэ
тэрэнэй хабаадалсаа шадабаринь үшөөл дууһаагүй
байна.

Зүгөөр ажалшан ба баян ангиуудай хоорондох
зүрилдөөнүүдэй ехэ болохо тудам, орон доторхи ан-
гийн тэмсэлэй шангадаа тудам национальна буржуа-
зи империализмтай, доодоонгоо хархис хүсэнүүдтэй
эбсэлгэ хэхээ бүри ехээр наана.

Сүлөөрлэн оронуудай хүгжэлтын ябасань орёо бэр-
хэ, хэдэ хэдэн шатануудтай байжа болохо юм. Сүлөөр-
лэн оронууд дотор түүхын болон социальн-экономи-
ческа талаараа ондо ондоо эрхэ байдалай бии байһан
ушарһаа, олонитэ зонной революционн зохиохо хүсэ-
нниинь социальна дэбжэлтын замаар тэдэ зонной хүг-
жэлтын ябасада, маяг хэлбэридэ онсо өөр олон зүйл-
нүүдэс оруулаха байна.

Колониализмын дарлалтаһаа сүлөөрлэн арадууд
ямар замаар ябахад — капиталистическэ гү, али ка-
питалистическэ бээ хүгжэлтын замаар ябахад гү —
энэ хадаа тус оронуудай арадуудай үмэнэ байгаа гол
шухала зорилгонуудай нэгэниинь болоно.

Тэдэ арадуудта капитализм юу үгэжэ шадахаб?

Капитализм хадаа арад зонной зобожо зүдэрхэ зам
гээшэ. Капитализм хадаа экономикын түргэн хүгжэл-
тыс, үгытэй ядуу байдал усадхаа ябадалыс хангажа
шадахагүй; социальна тэгшбэш байдал улам гүнзгэ-
гүрхэ байна. Хүдөө нотагуудай капиталистическэ
ёһоор хүгжэхэднэ, таряашад улам бүри үгырхэ ядар-
ха юм. Хүдлэмэришд нэгэн гэдэл, капиталистуудыс
баяжуулахын тула үхэтэрөө хүдлэмэришлэс, үгышыс наа,
ажалгүй боложо хохидоһон хүнүүдэй зэргыс олошо-
руулаха байна. Жэжэ буржуазин томо капиталтай үр-
длөөтэ тэмсэл соогуур нмхон дарагдаху юм. Соёл, гэ-
гээрэлтэй дээжэдэ олонитэ зон хүртэхгүй байна.
Интелигенци өөөһөднөгөө эрдэм бэлигыс наймаалха
баатай болохо юм.

Арадуудта социализм юу үгэжэ шадахаб?

Социализм гэжэ арадуудыс эрхэ сүлөөтэй, зол
жаргалтай байдалаа хүргэдэг зам мүн. Социализм бол-
бол экономикын, соёл культурын хурдан түргэн хүг-
жэлтэ хангадаг. Социализм хадаа хэдэн зуун жэл со-
бэш, харин гансал үгэтэй нмхон соо гээгдэнги оро-
ниинь индустриальна орон болоно. Уг үндэһөөрөө тү-
сэбтэ социалистическэ экономико болбол хүгжэн бада-
ралгын экономико мүн. Хүнийс хүнэй мүлжэдэг яба-
далай усадхагдахад, социальна тэгшбэш байдал
үгы болоно. Ажал хүдлэмэригү байха ябадал бүрин
үгы болоно. Социализм хадаа бүхы таряаша-
дыс газараар хангана, ажахыгаа хүгжэхэднэ тэдэн-
дэ туһална, тэдэнэй ажал хэхэ хүсэл зоригынь ко-
оперативуудта хайн дуранай ёһоор нэгдүүлнэ, хүдөө
ажахын түрүү техникыс, агрономическа эрдэмэс тэдэ-
нэй мэдэлдэ үгэнэ. Таряашадай ажалын улам бүтээ-
сэтэй болоно, газарын бүри ехэ аша үрэ үгэжэ ша-
дана. Социализм болбол хүдлэмэришн ангида, бүхы
таряашадта материална болон культурна тон хайн
байдал хангана. Социализм хадаа олонитэ арад зо-
ниинь харанхыс бүдүүлг байдалаа гаргаад, мүнөө са-
гай соёл культурада хабаадуулна. Арад зоннойгоо
аша туһада зохион байгуулаха ажалаа хэхэ үргэн ехэ
арга боломжо интеллигенциин үмэнэ бии болоно.

Али замыс шэлэхын арадуудай өөөһөднэ доото-
дын хэрэг ааб даа. Дэлхэй дээрэхэ хүсэнүүдэй мүнөө-
нэй тэнсүүринь үедэ, социализмын дэлхэйн системын
зүгһөө хүсэтэ дэмжэлгэ бодото дээрэ бэлүүлгэдэхэ
агатай байһан мүнөө үедэ урдын колониуудай ара-
дууд энэ асуудалыс өөөһөднөгөө аша туһада шийдхэжэ
шадаха юм. Тэдэнэй шэлэлтэн ангиуудай хүснэй
тэнсүүринь болохо юм. Хүгжэлтын капиталистиче-
скэбэш замыс хүдлэмэришн ангийн, олонитэ зонной,
бүгдэз демократическа хүдлөөнэй тэмсэл хангаха ба
тийн энэ зам нацийн гэжэн олонхын аша туһада та-
рааха байна. Энэ замаар ябахад буржуазин буулта хэ-
хэ ёһотой болохо, зүгөөр энэ буултан нацийн аша ту-
һада хэдхэхэ юм. Хүгжэлтын капиталистическэбэш
замаар ябахад, хүн зонной алишыс хубинь өөөһөднөгөө
хүсэ шадабарине хэрэглэхэ агатай болохо юм.

Национальна демократин гүрэнүүдэй бии боложо,
хүгжэхэ замаар даһаа наань, бага хүгжэлтэтэй оро-
нуудай арадуудта үргэн ехэ арга боломжонууд олдохо
байна. Национальна демократин гүрэнүүдэй полити-

VII. Буржуазна болон реформис үзэл бодолдо эсэргүү тэмсэл

Мүнөөнэй дэлхэй дээрэ хоёр янзын — коммунист ба
буржуазин үзэл сурталыс хоорондоо шанга тэмсэл бо-
ложо байна. Энэ тэмсэл хадаа капитализмда социа-
лизмда дамжан орохо түүхтэй ушарыс хүн түрэлтэ-
нэй оюун бодолдо харуулаа.

Шэнэ түүхэтэ үе сагта пролетариатай революцион-
но үзэл суртал ийн мандажа эрээ. Марксизм-лени-
низм болбол түрүү хүн түрэлтэнэй ухаан бодолдо
нэбтэрэн дэлгэрээ.

Буржуазин заабари нургаалнууд түүхэтэ шалгалта
бариха шадаагүй. Эдэ нургаал заабаринуудын ажа-
байдалһаа уламжалан гараһан асуудалнуудта эрдэм-
тэй ёһоор харуу үгэжэ шадаагүй, шадахагыгүй
байна. Олонитэ арад зонниинь дагуулан ябахад үзэл
бодол буржуазин гаргажа шадахаа болёо. Буржуа-
зин үзэл суртал гүнзгийгээр доройтон унажа байна.

Олон түмэн хүн зонной ухаан бодолдохыс револю-
ционн хубиллалтанууд ороо хэрэг, удаан саг соо бо-
лодог юм. Дэлхэйн социализмын системын илалта
эхээр туйлаха тудам, дэлхэйн капитализмын кризис-
тэй гүнзгүрхэ тудам, ангийн тэмсэлэй улам хурса-
дахад тудам, коммунизмын түлөө тэмсэлдэ олонитэ
эмхидхэн жагсааха хэрэгтэ марксистско-ленинскэ
үзэл сурталай дүүргэдэг үүргэн бүри ехэ болоно.
Үзэл сурталай тэмсэл хадаа пролетариатай ангийн
тэмсэлэй тон шухала хубинь болоно.

Коммунизмын, тэрэнэй хайн хайхан үзэл сурталай
хүндэныс бууруулха, капитализмыс хамгаалха нэгдэл-
гэжэ хэжэ, империализм хархис этэгээдүүд олонитэдэ
үзэл бодолой талаар нүлөө үзүүлхын тулада бүхы
аргануудыс хэрэглэнэ. Коммунизмда эсэргүү тэмсэл
империализмын үзэл сурталай-политическэ гол ээсэг
мүн. Энэ хадаа социализм байгуулалтыс хардаха, ком-

мунистическэ партинуудай политическэ болон уг зорилгонуудыс, марксизм-ленинизмын нургаалыс хаза-
гайруулаха гэднэ гол удхатай. Коммунизмда эсэргүү
тэмсэлээр далдалжа, империализм хархис этэгээдүүд
бүхы түрүү, революционн дабшталыс хоролон хар-
шаддаг, ажалшадые эб эмхигүй болгохо, пролетариат-
дай тэмсэл хэхэ дура хүсэлтэс мохооруулаха гэжэ
оролдон. Социальна дэбжэлтын бүхы дайса: финан-
сова зонхилогш баяшуул, сэрэгтэйнд, фашистууд
болон хархис клерикалууд, колонизаторнууд болон
помещикууд, империализм хархис этэгээдүүдэй үзэл
сурталай, политическэ бүхы туһамаршад мүнөө булта-
даа энэ хара муухай тур дор нэгдэн жагсанхай.
Коммунизмда эсэргүү тэмсэл буржуазна үзэл суртал-
ай тон ехээр доройтон унажа байһыс харуулаа.

Олонитэ арад зонной ангийн ба национальна мэдэ-
рэлэй хэлбэришгүйгээр дээшлэжэ байһаниинь ний-
тин хүгжэлтын мүнөөнэй үеын онсо шэнжэнэ болоно.
Империализмда хадаа национальна бээ даанхай
байлгын үзэл бодолыс хазагайруулахаяа, тэрэ үзэл бо-
долой гол удхынь хаяхаяа, тэрэ үзэл бодолыс үндэһе
яһатанай гансал өөрынгөө тала харадаг ябадал хү-
жэрөөхын тула, үндэһе яһатанай имгалт булюу бай-
даг хэбэртэй үзэл нэбтэрүүлхын тула, үндэһе яһата-
най хоорондоо улам ехэ зүришлэдөө бии болгохын тула
аһан шадалаараа оролдон. Демократическа хүсэнүүд
арадуудай тэгшэ эрхэтэй байхын, бээ бээдэ этигэдэг,
хани барисаатай, харилсан туһалалсадаг, хоорондоо
улам нягта холбоотой байхын тула, социальна хүг-
жэлтын аша туһада национальна бээ даанхай байда-
лай үзэл сурталыс батадхан дэлгэрүүлнэ. Демократи-
ческа удхатай национальна бээ даанхай байдалай
үзэл суртал улам батажажа, бүри ехэ удхатай боло-
жо, общественн түрүү янзаар хүгжэхэ шухала зүйл бо-
ложо байна.

Коммунистическэ партинууд империализмда эсэр-
гүү, феодализмда эсэргүү демократическа револю-
цие эсэстэн хүргэхын түлөө, национальна демокра-
тиин гүрэнүүдэс байгуулахын түлөө эдэбхитэйгээр
тэмсэнэ. Коммунистуудай уг зорилгонуудын нацын
гэжэн дээдэ аша туһада таарана. Коммунизмда эсэр-
гүү тэмсэл хэһэн хэбэртэйгээр национальна фронтыс
үгы хэхэ гэдэг хархис бүлэгүүдэй нэгдэлгэнүүд, ком-
мунистуудыс хардалда, мурдэлгэ хадаа националь-
но-сүлөөрэлгын хүдлөөс нуларуулаа, арадуудай на-
циональна аша туһада зүришнэ, мүнөө туйлагдаад
байһан амжалтануудта аюул тохёолдуулна.

Национальна гүрэнүүд дэлхэй дээрэ өөөһөдөө мэд-
лэтэй хүсэнүүд боложо улам эдэбхитэйгээр тэмсэнэ,
тихэ зуура энэн бодото дээрэ гол түлэб түрүү ша-
нартай, революционн, мүн империализмда харша хү-
сэн болоно. Колониальна дарлалтаһаа сүлөөрлэн ор-
нууд ба арадууд болбол мүнөө сагай гол асуудалыс
болошо дэлхэйн шэнэ дайе уришалан сараха абада-
лыс шийдхэгдэ гайхамшаг ехэ үүргэ дүүргэхэ зэр-
гэтэй. Дээрмэдэлгын дайнуудыс хүжэрөөгөөд, тэдэ
оронуудай хүн зонни болон эд хэрэгсэлнүүдэс импе-
риализмын наадгүйгээр ашаглажа байһан тэрэ үе саг
үргэрөө. Тэдэ оронуудай арадууд хадаа колонизатор-
нуудтай холбоотой хархис бүлэгүүдэй эсэргүүсэлтыс,
мүн национальна буржуазин ишэ тишээ хэлбэлзэл-
ыс дабажа, өөөһөднөгөө арга боломжонуудыс бүгдэ
ниитын аюулгүй байдалай аша туһада зориулха, эб
нарамдалай шэнэ түшгэ тулгуури болохо тиймэ үе саг
ерээд байна. Тэдэ оронуудай арадуудай өөөһөднэ үг-
дэһэн шухала зорилго, бүхы арадуудай зорилго нимэ
эрлэтэ табина.

Дайн сэрэгтэй аюулай урдаһаа тэмсэхэдэ, сүлөөр-
лэн оронуудай арадуудай болон социализм гүрэнүүдэй
арадуудай хүсэл оролдогыс нэгдүүлхэ гэжэ бүгдэ
ниитын эб найрамдал сахиа гайхамшаг шухала зүйл
болоно. Хүн түрэлтэнэй гурбанай хоёр хубинь хүсэл
зорилгыс, хүсэ шадалыс тодорхойлон харуулдаг бата
түгэлдэр фронт хадаа империалистическэ эээрхэг түр-
имхэйнарэс гэдэргээ сухарихынь баадхажа шадаха
юм.

Социализмын оронууд болбол империалистическэ
дарлалтаһаа сүлөөрхын түлөө тэмсэхэ байһан гү, али
сүлөөрөөд байһан арадуудай үнэн зүрхэнэй, сэхэ шу-
дартуу хани нүхэднэ мүн байжа, эдэ арадуудыс али
болохоор дэмжэнэ. Социализмын оронууд элэб бүхы
колониальна дарлалтыс дууһан усадхахын түлөө орол-
дон, колониальна империнүүдэй хандаран бутарһан
нуури дээрэ бии болошо гүрэнүүдэй бээ даанхай
байдалаа бэхижүүлэхэднэ али болохоор туһална.

Колониальна болон колониальна шахуу дарлалтыс
зайсуулан хаяһан арадуудтай тогтохоо аха дүү ёһоной
холбоо барисаа КПСС өөрынгөө уласхоорондын по-
литикын эгшэн шухала зүйлнүүдэй нэгэниинь гэжэ тоо-
лоно. Энэ холбоо барисан дэлхэйн социализмын ба
дэлхэйн национально-сүлөөрэлгын хүдлөөнэй эгшэн
шухала зорилгонуудай нэгэн адли байдаг ушарта үн-
дэлхэнэ. Национальна бээ даанхай байдалтай боло-
жо замаар дабшадг арадуудта, колониальна системэ
сүм усадхахын түлөө тэмсэдэг бүхы арадуудта туһал-
ха хэрэгыс КПСС өөрынгөө интернациональна уялга
гэжэ тоолоно.

Буржуазна байгуулалтыс хамгаалагшад олонитыс
өөрынгөө үзэл бодолой нүлөөн дор байлгахыс эр-
мэлзэн, буржуазна байгуулалтын мүлжэлтэе шанар
шэнжыс далдалдаг, капитализмыс гэжэ харуулдаг
шэнэ шэнэ «теоринуудыс» зохионо. Мүнөөнэй капита-
лизм шэнжэ шаһараа хубилжа «аралай капитализм»
болобо, тийхэднэ үмсын зөөри «жэгдэрүүлэгдэжэ»,
капитал «зонной» боложо, ангиууд болон ангийн зүр-
илдөөнүүд үгы боложо байна, «олзо дохит тэгшэр-
нэ», экономикын хөмөрл хандарал зайсуулагдана
гэжэ тэдэнэр хуурмагаар баталан хэлэнэ. Капита-
листическэ общественн зүрилдөө, зүрилдөөнүүдэй
улам хүжэрхэ тухай, энэ общество дотор ангийн тэм-
сэлэй бүри хурсадах тухай марксистско-ленинскэ
нургаалай зүб байһыс мүнөөнэй капитализмын хүг-
жэлтэ үнэндөө гэршэлжэ үгэнэ.

(Үргэлжэлэнь 4-дхи нурта)

Советскэ Союзай Коммунистическэ партия П Р О Г Р А М М А

(Үргэлжлэл)

Буржуазна байгуулалтыг хамгаалагшад «бүгдэ зоной жаргалта баян байдалай гүрэн» гэж энэ байгуулалтыг нэрлэдэг юм. Капиталист гүрэн монополинуудта эсэргүүцэлтэ үзүүлжэ, социальна талаараа тааруу, бүгдэ нийтээрэ жаргалтайгаар хууха байдал хангажа шадаха гэжэн хэбэртэйгээр тэдэнэр бүтээхгүй нанал бодол тараадаг. Гэбэшье буржуазна гүрэн—монополинуудай үгэ дууламгай эзбэсг болоно, магтан номнолододог «жаргалта байдал» хадаа финансова капиталтай томо эзэдтэ жаргал олгодог, харин ажал хэдэг хэдэн зуун миллион хүнүүдтэ гасалан зоболон ушаруулдаг гэжэ олонинтэ арал зон өөһэднэгөө дүршэл дээрэнэ үнэншэн этигэдэг боложо байна.

Коммунизмда эсэргүү тэмсэл хэгшэдэй «теоретигүүд» мүнөөнэй империализмые «сүлөөтэ дэлхэй» гэж нэрлэдэг байна. Үнэндөө «сүлөөтэ дэлхэй»—мүлжэлтэ хэдэг, хүнэй эрхэ сүлөөгүй байдаг, тэрэниие сэгнэдэг тоолодгүй, национальна нэрэ хүндэн доромжолододог дэлхэй, мунхаг харанхы ябадалай, политическэ хархис үзэлэй дэлгэрэн дэлхэй, буу эбсэг түхээрдэг, ажалшадые харата муухайгаар хашадаг хэгшэдэг дэлхэй болоно.

Монополистическэ капитал фашизмын үзэлье—шандаа хүрэн шовинизмын, мүн үндэнэ яһанай илгаа гаргах үзэлье нэргээнэ. Засагаа барижа байһан фашизм хадаа финансова капиталтай эгзэн лэ хархис, эгзэн лэ шовинизм, эгзэн лэ империализм этгээдүүдэй нюуса далдаггүйгөөр хүрдөөн айлгаха гэжэн диктатура болоно. Хүдэлмэришэн ангийн партия гансаардуулан бута сохёод, пролетариадай хүснүүдэ бутаруулан эмхигүй болгожо, тэдэниие хуби хуби болгон нуга дарахын, хожомын бусад бүхы демократическэ партинууд болон организацинуудыг үгы хэхын, арал зоние капиталистическэ монополинуудай хохор байл эзбэсг болгохын тулада коммунизмда эсэргүү галзуу муухай ашануудыг гаргалһаа фашизм хаа хаангагүй, ходоодо эхилдэг байна. Хүдэлмэришэн ангийн, бүхы ажалшад ай аша туйһе эгзэн лэ шууд сэхээр, эгзэн лэ зоримгойгоор, найдамтайгаар хамгаалагшад боложо коммунистическэ партинуудта эсэргүүгээр фашизм өөрнөгөө сохилтыг хамгай түрүүндэ шэглүүлдэг байна.

Националистическэ арсалдаа тулалдаа хүжэрөөхын, бүхэл национальнэ нэгэншэн болон үндэнэ яһаниие хөмөрөөхын (антисемитизм, негрнүүд, хүгжэлтэ багатай оронуудай арадуудыг үндэнэ яһанай талаар газарнашлага) тулада, ажалшад ай ангийн талаар ушар ёно мэдэлгы балартуулхайн, ангийн тэмсэлһээ пролетариады, тэрэнэй союзнигуудыг хамааруулхын тулада империализм хархис этгээдүүд шовинизмыг үргэнээр хэрэглэнэ.

Империализмын политическэ болон үзэл сурталтай арга эзбэсгүүдэй нэгэншэн бологшо клерикализм бүри ехэ үүргэ дүүргэдэг боложо байна. Тэрэ хадаа гансахан лэ церковь сүмүнүүд, тэдэнэй хаа хаагуур байгаа эмхинуудыг хэрэглэнэ бэшэ, харин олон капиталис оронуудта засагаа барижа байдаг өөһдөн томо политическэ партинуудтай мүнөө болонхой. Тэршэлэн өөрнөгөө профсоюзна, залуушуулай, эхэрнүүдэй болон бусад организацинуудыг байгуулжа, хүдэлмэришэн ангийн, ажалшад ай эб эмхинь тәһална. Ажалшад ай шажанда шүтэлгэдэ, мухар хүжэр болон барга заншалда түшгэлгэдэ клерикальна партинууд болон организацинуудта монополинууд мүнэгөө өөри бардам ехээр үгэдэг.

Буржуазин үзэл бодолой түхэл янзанууд, ажалшадые мэхэлхэ арга методуудын угаа олон юм. Зүгөөр тэдэнэр хосорон хүнэжэ байһан капиталис байгуулалтыг хамгаалха гэжэн нэгэл зорилготой. Монополинуудай эзэрхэлгыг үзэл бодолой талаар баримталагша, мүлжэлгыг зүбтүүлгэ, нийтын зөөрине болон коллективизмые доромжолго, милитаризм болон дайн байлдаа магталга, колониализм болон үндэнэ яһанай илгаа гаргалгыг зүбтүүлэн магталга, арадуудай хоорондо зүрилдөө хөмөрөө хүжэрөөлгэ—мүнөөнэй буржуазин политическэ болон экономика теориуудай, философин болон социологийн, этикэ болон эстетикын удхань болоно.

Коммунизмда эсэргүү тэмсэл хадаа Ази, Африкын, Латин Америкын оронуудай демократическэ хүснүүдтэ эсэргүү тэмсэл хэгшэдэ хархис этгээдүүдэй хэрэглэдэг гол зэбсэг болонхой. Империализмын үзэл бодол болон феодаальна, империализмын тала харалсадаг бүлэгүүдэй, мүн колониальна дарлалтаһаа сүлөөрхөн оронуудай хархис буржуазин үзэл бо-

дол нийлэжэ коммунизмда эсэргүүгээр шэглүүлдэг байна.

Эдэ оронуудай арадта харша этгээдүүд хадаа национализмын юрэнхы демократическэ удхынь балартуулха, тэрэнэй хархис талынь хүжэрөөхэ, нацануудай демократическэ хүснүүдэе түрихэ, социальна дэбжэлгыг удааруулха, нацна социализмын дэлгэрлэгдэ наад ушаруулха гэжэ эрмэлзэнэ. Тинхэтэй хамта «национальна түхэлэй социализм» тухай теориууд гаргалдана, ангийн тэмсэл хэнгүйгөөр социализм байгуулха тухай жэжэ буржуазна бүтээхгүй нанал бодолнуудай нэгэ түхэл янзань ходоодо боложо үгэдэг социальн-философско нургаанууд номнодоно. Эдэ теориууд олонинтэ арал зоние маргуулна, национальн-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүжэлтэд наад ушаруулна, тэдэнэй туйлалтануудта гай түбэг татана.

Колониальна дарлалтаһаа сүлөөрхөн оронуудта национальн-демократическэ, империализмда эсэргүү үзэл бодол үргэнээр дэлгэржэ байһай. Империализмда, мүн дотоодын хархис этгээдүүдтэ эсэргүүгээр эдэбхитэй тэмсэл хэнгүйгөөр, национальна бээ даанхай байдал болон социальна дэбжэлгыг хангаха аргатай гэжэн наанамжын хуурмаг худал байһынь коммунистууд, эдэ үзэл бодолнуудай тала барид бусад хүнүүдтэй хамта олонинтэдэ тэмсэггүйгээр тайлбарилжа үгэнэ, шовинизмдэ, мүн шэрүүн шанга засагыг, демократие дараха ябадал зүбтүүлхэ гэжэ оролдодог хархис үзэл бодолой бусад үзгэлдэлүүдтэ эсэргүүсэн эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. Тинхэтэй хамта социализм үзэл сурталтай түлөөлөгшэд боложо тэмсэдэг коммунистууд олонинтэ эгзэлгыг нацна социализмын туг доро эмхидхэн жагсаана.

Империалистическэ буржуазин үзэл бодолой тэмсэлэй гол шэглэлын хамгай түрүүндэ хүдэлмэришэн ангида, тэрэнэй марксистско-ленинскэ партинуудта эсэргүүгээр зориюулагдана. Хүдэлмэришэнэй хүдэлмэндэхи социал-демократизм, коммунистическэ хүдэлмэндэхи ревизионизм хүдэлмэришэн ангида буржуазна нүлөөнэй үзэгдэлгэ болоно.

Баруунай үзэл баримталаг мүнөөнэй социал-демократи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн дотор буржуазин нанал бодолой болон политическэ шухала түшгэ тулгууринь байһан зандаа. Тэрэ хадаа хуушанай оппортунист үзэл бодолнуудыг буржуазна шэнэ шэнэ теориуудтай хамаагүйгээр холбодог. Социал-демократин баруунай үзэл баримталагшад марксизмда ямаршыг хамгаагүй болоод, нацна социализмдэ демократическэ социализм гэдэгыг эсэргүүгээр табья. Тэрэнэй тала баригшад буржуазна общество дотор хөмөрөө ангиуудай бии байһынь, ангийн тэмсэлэй болодогыг буруушаадаг, пролетарска революци хэгшэ шухала байһанда, үйлдбэрин хэрэгсэлнүүдэй үмсын зөөри байлгыг усадхаха шухала байһанда эсэргүүсэн ородог. Социализмда «капитализм өөрөө хубилан орожо байна» гээд тэдэнэр баталан хэлэдэг.

Баруунай үзэл баримталаг социалистууд социалистическэ революци хэнгүйгөөр, социальна реформнуудыг хэгшэ гэжэ эхилдэг, харин мүнөө гүрэнэй монополистическэ капитализмы хамгаалдаг болонхой. Хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй уг зорилго тухай бэшэ, харин тэрэ зорилгыг бэлдүүлхэ арга оншо тухай асуудалаар лэ биднэр революционн марксизмда ондоо нанал баримталагшад гэжэ реформистууд пролетариадта үнэншүүлхыг урдан оролдодог бэлэй. Харин мүнөө тэдэнэр социализмда элитээр арсадаг болонхой. Урдан баруунай үзэл баримталаг социалистууд ангийн тэмсэл мэдэрбэшье, пролетариадай диктатураһаа арсадаг байгаа. Харин мүнөө ангийн тэмсэлһээ арсахаһаа байтагай, буржуазна общество дотор хөмөрөө ангиууд үгы гэдэг болонхой.

Үзэл сурталынгаашье, мүн политикынгаашье талаар социал-демократизм панхуруудга гэжэ түүхэнэ харагдана. Реформистска партинууд засаг гартаа абахадаашье, монополистическэ буржуазин оройлон эзэрхэлгэд ойрон хүрэнгүй, зарим тэдэ реформнуудыг хэгшэ лэ хизаарладаг байна. Коммунизмда эсэргүү тэмсэл социал-реформизмыг үзэл бодолой-политическэ мухардалдаа хүргөө. Энэ хадаа социал-демократизмын доройтожо орононой гол шалтагануудын нэгэн болоно.

Марксизм-ленинизм шэнэ шэнэ илалтануудыг туйла. Хүдэлмэришэн ангийн, мүн эб найрамдал, эрх сүлөө, дэбжэлтэ тэгшэ эрмэлзлэн хүн түрэлтэнэй дилэнхи олонхын амин аша туйһе харадаг, капитализмын орондо бии боложо байһан шэнэ общественн үзэл сурталыг элэрхэйлэн харуулдаг дээрэнэ марксизм-ленинизм илан мандана.

юм, байһааршыг. Империализмын үргэлжэ дээрээ эзэрхэгэ байһан үедэ дайн болон эб найрамдал тухай асуудал арал зонхоо тон нюусаар—финансово-промышленна зонхилогшо баяшуулаар шиндхэгдэдэг байгаа.

Социализм уласхоорондын шэнэ түхэлэй харилсаа байгуулаад, империализмда тэрэнэ эсэргүүгээр зориулна. Социалист гүрэнүүдэй гададын политика, тэршэлэн социалистическэ дипломатин үнэн сэхээр, энэрхы ёһоор хандаха арга методууд дэлхэй дээрэхэ оршон байдалда улам ехэ нүлөө үзүүлдэг болоо, энэ политика эб найрамдалай, арадуудай тэгшэ эрхэтэй байха, өөргөө тодорхойлох, бүхы оронуудай бээ даанхай байдалыг, бүрин эрхыг хүндэлхэ гол ёһонуудта үндэнэлдэг. Уласхоорондын харилсаануудта империализмын булюу үүргэ дүүргэхээ болдөө, социалистическэ системын бүри ехэ үүргэ дүүргэдэг боложо байхада, мүн национальна бээ даанхай байдалыг дайшалан абаһан гүрэнүүдэй болон капиталист оронуудай олонинтэ арал зоний дэлхэйн политикада улам хүсэтэйгөөр нүлөөлдэг болоод байхада эзэрхэг түрмхэй империалистическэ политикын гол ёһонуудыг социализмын зүгһөө дэбжүүлэгдэн шэнэ гол

ёһонуудай илахата таарамжатай бодото арга боломжо бии болоо.

Ехэ гүрэнүүдһээ гадна, мүн багашье гүрэнүүдэй, бээ даагаад хүжэхэ замда ороһон оронуудай, эб найрамдалыг хүсэдэг бүхы гүрэнүүдэй ехэ бага хүсэтэйшье наа гадаадынгаа политическэ хараа шугам өөһэдөө бэлдүүлжэ шадахаар оршон байдал түүхэдэ анха түрүүнээ бии болоо. Эдэнэр заатал наа империалист гүрэнүүдэй ханаашаар ябахаяа болдөө, өөһэднэгөө оронуудай аша туһада тааруу политика бэлдүүлжэ шадаха байна.

Дайн болон эб найрамдал тухай асуудал — мүнөө үе сагай гол асуудал болоо. Дайн байлдаанай хүжэрэ эшэ үндэнэниин лэ империализм болоно. Империалистическэ лагерь хүн түрэлтэнэй үмэнэ эгзэн лэ хүртэ муухай гэмтэ үйлэ хэрэг—дэлхэйн термоядерна дай бэлдхэгжэ байна. Энэ дайн хэдэ хэдэн оронуудыг үзэгдөөгүйгээр хандаргажа, хэдэ хэдэн арадуудыг хулан алажа болохо. Эб найрамдал дайн хоёр тухай асуудал хадаа хэдэн зуун миллион хүнэй ажамад-дараһаа хууха гү, али хосорон халаха тухай асуудал болоно.

Хаха саг соонь империалистуудай амынь татахын, үхэлтэ эзбэсг хэрэглэхэ арга боломжынь тэдэнхэ хахахын тулада арадуудай гол хүсэлэл оролдгыг зориюулха хэрэгтэй. **Термоядерна даие зайсуулха, тэрэниие хүжэрөөлгэхгүй гээшэ гол шухала хэрэг болоно.** Энэ хэрэгыг мүнөө үеын хүнүүд бүтээжэ шадаха.

Совет гүрэнэй бэхжилгэ, дэлхэйн социалистическэ системн бии болоһон ушар—общественн ажабайдал-наа дайн байлдаа зайсуулха тухай хүн түрэлтэнэй хэтэ үеын нанал хүсэлыг бэлдүүлхэ талаар түүхэтэ алхамууд болоно. Дайн хүжэрөөхыг хүсэдэг ангиууд болон социальна бүлгүүд дэлхэйн социалист хубида байхагүй. Эрлэм ухаан болон техникын хэдэ хэдэн шухала халбаринуудаар капитализмыг ахижа гараад, социализм хадаа империализм эзэрхэг түрмхэйшүүлэй амынь татажа шадахаар хүсэн түгэлдэг материална эзбэсг хэрэгсэлнүүдэ эб найрамдалда дура-тай арадуудай гарта үгбэ. Капитализм болбол буу эзбэсг хэрэглэжэ өөрнөгөө эзэрхэлгыг тогтоодог байгаа, харин социализм болбол өөрнөгөө үзэл сурталыг дэлгэрүүлхын тулада дайн байлдаа хэрэглэжэгүй юм. Обществые эмхидхэлгын, гүрэнэй байгуулалтын, экономикын, арал зоний байдал найжаруулгын, оюун ухаанай культура дээшлүүлгын талаар хуушанай байгуулалтада орхолоо булюу хайн байһаниинь — социализмын эзбэсг болоно.

Социалистическэ системэ хадаа эб найрамдалда дура-тай дэлхэй дээрэхы бүхы хүснүүдэ бээ тэгшээ та-тадаг ёһотойл туйһыг болонхой. Социализмын гадаадын политикын гол ёһонуудыг бүхы дэлхэйн арадууд бүри ехээр мэдэрлэг, дэмжэдэг болоо. Дэлхэйн бүм-бэрсэг дээрэ амгалан тайбан олон нутаг оронууд бии болоо. Энэ нутаг оронуудта социалист оронууднаа гадна, дайн байлдаа хүжэрөөхыг ямар нэгэн ушарһаа хүсэдэггүй социалист бэшэ бүлэг олон гүрэнүүд хамаадана. Дэлхэйн политикада эб гүрэнүүдэй хамаа-далсадаг болонхой ушарһаа эб найрамдалай хүс-ениин урдынхида орхолоо хураггүй булюу ехэ болоо.

Бусадай хэрэгтэ оролсохогүй политика баримталаг, сэрэгтэ бүлгэлдэлүүдтэ хабаадалсаха ябадалай аюулаһаа бээ аршалхыг эрмэлзэдэг оронуудай тоо олон болоно.

Уласхоорондын асуудалнуудыг шиндхэгдэ оло-нитэй арал зоний эдэбхитэйгээр хамааралсаха арга боломжо түүхын шэнэ үе сагта хэмжээлэгшгүйгөөр дээшлээ. Арадууд эб найрамдал болон дайн тухай асуудал бүри эдэбхитэйгээр өөһэдөө шиндхэгдэ болоно. Дайн байлдаанда эсэргүүсэн, олон янзаар дэл-гэржэ байһан олонинтын хүдэлөөн болбол эб найрам-далай түлөө тэмсэлдэ тон томо нүхэсэл боложо үгэнэ. Империалист дайнуудта эсэргүүсэн эгзэн лэ эбсэхгүй, эгзэн лэ шууд сэхэ тэмсэлшэ — бүхы оронуудай хү-дэлмэришэн анги бүгдэ арадай энэ тэмсэлдэ угаа ехэ эмхидхэхы хүсэн болонхой.

Хүсэн түгэлдэр социалистическэ лагерьин, социалист бэшшыг наа эб найрамдалда дура-тай гүрэнүүдэй, бүхы оронуудай хүдэлмэришэн ангийн, эб найрамдал-дай хэрэг хамгаалагд бүхы хүснүүдэй нэгдэмэл хүс-өөр дэлхэйн даие зайсуулха болохо байна. Империализмын хүснүүдтэ орхолоо социализмын хүсн-үүдэй, дайнай хүснүүдтэ орхолоо эб найрамдалай хүснүүдэй улам ехээр булюу боложо байһан ушар-наа газар дээрэ социализмын үшөө хүсэдөөр илаагүй, дэлхэйн зарим хубида капитализмын үлөөдшье бай-хада, дэлхэйн даие общественн ажабайдалһаа зай-суулха бодото арга боломжо бии болоно. Бүхы дэлхэй дээрэ социализмын илахата али бүхы дайнай хүжэр-хэ социальна болон национальна шалтаганууд эсэслэн зайсуулагдаха. **Дайн байлдаа усадхаха, газар дээрэ хэтын хэтэдэ амгалан тайбан байдал тогтохо гэжэ коммунизмын түхэтэ үүргэ болоно.**

Уласхоорондын шанга хиналта тогтоогоод буу эб-сэг бүхэдэниитээрэ, хүсэдөөг хураха гэжэ ба-та бэхэ эб найрамдал хангаха эрид шанга зам боло-но. Империализм буу эзбэсг ехээр түхээржэ, арадуудыг үзэгдөөгүйгээр ехэ гарза хохидолоо оруулна. Арал бүгдэн баялгыг нигэжэ хин хаяха ябадалыг бо-луулха хэрэг хадаа хүн түрэлтэнэй үмэнэ дүүргэхэ уялгамнай гэжэ социализм тоолодог. Энэ зорилго шиндхэгдэ наа, хүн түрэлтэндэ түүхэтэ удхашанар-тай байха һэн. Арадууд эрид шанга тэмсэл эдэбхи-тэйгээр хэгжэ, буу эзбэсг хураахынь империалистуудыг баадхажа шадаха, шадаха ёһотойшыг байна.

Социальна ондо ондоо байгуулалттай гүрэнүү-дэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха тухай гол ёһыг В. И. Ленин тодорхойлоо һэн, энэ гол ёһыг со-циализм болбол дэлхэйн хоёр системэ боложо ху-баарһан эрхэ байдалда гүрэнүүдэй хоорондо харил-саа байгуулха бодото хайн гол ёһо хүн түрэлтэндэ дуралдхын байна.

Социалист болон капиталист гүрэнүүдэй энхэ тай-банаар зэргэ оршон байха ябадал — хүн түрэлтэнэй общественн хүгжэлтын зайлашагүй шухала хэрэг бо-лоно. Дайн хадаа уласхоорондын арсалдаануудыг шиндхэхэ арга боложо шадахагүй, шадахашье ёһо-

гүй. Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гү, али т-лай ехэ хүйдхэлтэ дай хэгшэ гү—гэһэн асуудалһаа тоо асуудал үгы гэжэ түүхын хүгжэлтэ харуу-Дэлхэйн шэнэ даие империалист түрмхэйшүүлэй жэрөөхэ гэжэ зүрхэлшоо юм наань, нандалай хү-хэлтэ дайнда татан оруулдаг байгуулалтыг арал саашаада тэсэхгүй. Тэдэнэр империализмыг ха-хажа, огтолон үгы хэгшэ.

Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гэжэшэ ямар хатайб гэхэдэ: гүрэнүүдэй хоорондын арсалда асуудалнуудыг шиндхэхэ арга болгон дай хэгшээ-лихо, эдэ асуудалнуудыг хэгшэ хэгшэ шиндхэхэ; рэнүүд хоорондоо тэгшэ эрхэтэй, үгээс ойлголсо-бээ бээдэ этигэлсэдэг, али алияннгаа аша т-харалсадаг байха; дотоодынгоо хэрэгтэ хамгаа-садаггүй, оройонингоо бүхы асуудалнуудыг арал б-нэй өөһэдөө шиндхэхэ эрхыг мэдэрлэг байха; б-оронуудай бүрин эрхыг хүндэлхэ, газар уһандан-садай гар хүргүүлхэгүй; хүсэд тэгшэ эрхэтэй, а-алиндаа ашагтай тухатай байха ябадалда үндэнэ экономика болон соёл культурын харилсаа хол-хүгжөөхэ.

Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха гэжэшэ бүхы д-хэй дээрэ социализм капитализм хоёрой хоорондо-галан ёһотой мурсыг хэгшэ үндэнэ хуури болохо-гдайна, тэдэнэй дунда болодог онсо өөрэ түхэлэй-гийн тэмсэл болоно. Энхэ тайбанаар зэргэ оршон б-ха хараа шугам шууд сэхээр бэлдүүлхэдэ, соци-оронууд капитализмтай мурсыгөөдөө дэлхэйн со-листическэ системн байдалыг хэлбэршгүйгөөр х-хижүүлдэг байна. Энхэ тайбанаар зэргэ оршон б-хада капиталистическэ оронуудай хүдэлмэришнэ-гийн тэмсэлээ эхынхэ тулада бүри таарамжатай б-боломжонууд бии болодог, сүлөөрэлгынгөө түлөө-лони болон бээ даанхай бэшэ оронуудай арадууд-хэдэг тэмсэл хүнгэдхэгдэдэг. Энхэ тайбанаар з-оршон байха гол ёһонуудыг дэмжэлгэ хадаа тер-моядерна дайн капиталистическэ общественн зэрхэг-ангинуудыг хамгаахагүй гэжэ ойлгодог бурж-зин зарим хубин аша туһада тааралдха байна.

Энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха политика томо-нополинуудай удамаршадһаа болон сэрэгтэйхэ б-бэшэ, бүхы хүн түрэлтэнэй шухала эрмэлзэлгэдэ н-рахэ юм.

Ондо ондоо нийтын байгуулалттай гүрэнүүдэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха политикые Совет Союз шууд сэхээр хамгаалдаг байгаа, хамгаал-шыг.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти улас-рондын харилсаанай талаар нимэ зорилгонууд табина:

— Дайн байлдаа зайсуулхын ба общественн а-жабайдалһаа дайн байлдаа хүсэдөөр зайсуулха а-р болохоор эрхэ байдал бии болгохын тулада б-социалист оронуудтай, эб найрамдалда дура-тай г-нүүдтэй, арадуудтай хамта бүхы аргануудаа х-лэхэ;

— уласхоорондын хайн харилсаа тогтоохоор х-шэглэл баримталха, урда урдаһаа хаража б-бүхы сэрэгтэй бүлгэлдэлүүдэ тараалгахыг орол-д «хүйтэн дай», арадуудай хоорондо үнөө хөмөр-ө жэрөөхэ идхалга ноомлол болоулхыг, бусад оро-дай газар дээрэ байһан харин агаарай-сэрэгтэй, л-лайн-сэрэгтэй, ракетн болон бусад бүхы сэрэгтэй б-нуудыг усадхахыг оролдохыг;

— уласхоорондын шанга хиналта доро бүгдэн-тээрээ буу эзбэсг бултынь хураалгаха;

— национальна бээ даанхай байдалтай боло-н тэрэнээ бэхжүүлхын түлөө тэмсэгэ байһан Ази-Африкын, Латин Америкын гүрэнүүдтэй, эб найр-дал аршалан хамгаалхын түлөө тэмсэдэг бүхы н-дууд болон гүрэнүүдтэй аха дүүгүй хани бариса-л хөгжүүлхэ, улам нягта холбоотой болохо;

— бүхы капиталист оронуудтай, тэрэ тоодо Аме-кын Холбоото Штадуудтай, Великобританитай, Ф-рчитай, Германитай Федеративна Республикитай, Я-п-той, Италиитай болон бусадтай бата бэхэ эб найр-дал бэхжүүлхэ ябадалай аша туһада тааралдуу-харилсаагаа найжаруулан хүжөөхэ политикые д-хитэйгээр, шууд сэхээр бэлдүүлхэ;

— дай хэгшэ империалистическэ политикада э-гүүсэн тэмсэдэг бүхы оронуудай хүдэлмэришнэ-гийн бүхы отядууд болон организацинуудтай л-шалхы нанал нэгдэлгыг бэхжүүлгэдэ али болом-тулалха;

— дайнда эсэргүүсэн тэмсэдэг бүхы хүснүүдэ х-хидхэн жагсааха хараа шугам шууд сэхээр бар-талха. Дайн байлдаа зайсуулха гэжэ эрмэлзэдэг-хы организацинууд болон партинууд, эб найрамд-а болон оронуудай хоорондын харилсаа заһарууд-түлөө тэмсэдэг нейтралитеска болон пацифистск-дэлөөнүүд, буржуазна этгээдүүдшье Советскэ Со-зай зүгһөө ойлгодохо, дэмжэгдэхэ байна;

— худалдаа наймаанай, соёл культурын, өм-ухаан болон техникын талаар уласхоорондын х-саа холбоо хүжөөхэ хараа шугам баримталха;

— эб найрамдал эдхээр эрмэлзэдэг эзэрхэг-римхэй этгээдүүдтэ тон нэрэмжэтэй байха, сэр-хорото үйлэ хэрэг үүсхэгшэдыг хаа саг соонь л-шэлхэ, манай социалист эсэгэ оройон, бүхы соци-алистическэ лагерьин аюулгүй ба ойро хүртэшгүй б-далыг хангахын тулада бүхы шухала хэмжээнүүд-абаха.

Али бүхы эзмэлдэлын дайнуудта эсэргүүсэн, тоодо капиталист гүрэнүүдэй хоорондохы дайнуу-эсэргүүсэн, арадай сүлөөрэлгын хүдэлмэришнэ-раха зорилгоор нутаг нутагуудта болоһон дайнуу-эсэргүүсэн, КПСС, бүхы совет арал саашаа т-тэмсэл хэгшэ, тинхэдэ дарлагданги арадуудай н-тэмсэлыг, империализмда эсэргүүсэн тэдэнэй б-байһан үнэн зүб сүлөөрэлгын даие дэмжэхэ ө-өөрминий уялга гэжэ тоолоно.

Арадуудай хоорондын эб найрамдалай, хани б-саанай тугые Советскэ Союзай Коммунистическэ п-ти үндэр дээрэ үргэжэ ябаха.

(Үргэлжэлэлын удаахи номерто тараха)

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.